Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Gemeentefonds

Decembercirculaire 2023

de gemeentebesturen, ter attentie van de raden en de colleges van B&W

DGOBDR/Bestuur, Financiën en Regio's

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
eventuele vragen per e-mail
postbus.gf@minbzk.nl

circulaire

Datum
6 december 2023

Kenmerk
2023-0000718122

Onderwerp	decembercirculaire gemeentefonds 2023
Doelstelling	bekendmaking van beleid en het geven van informatie
Juridische grondslag	
Relaties met andere circulaires	decembercirculaire 2022 (2022-0000678404); meicirculaire 2023 (2023-0000285703); septembercirculaire 2023 (2023-0000570821)
Ingangsdatum	6 december 2023
Geldig tot	1 juli 2024

Voorwoord

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. De decembercirculaire heeft doorgaans een beperkte strekking. Het gaat primair om onderwerpen die vóór het einde van het jaar geregeld dienen te zijn, met het oog op de jaarafsluiting door het Rijk en de gemeenten.

In het algemeen geldt voor de informatie uit de circulaires het voorbehoud van parlementaire besluitvorming. Dat geldt dit jaar uiteraard ook.

De politiek-bestuurlijke zaken zijn in hoofdstuk 1 uitgelicht. De circulaire is in belangrijke mate een financieel-technisch document. De latere hoofdstukken richten zich op de doelgroep van financieel specialisten.

Ik wens u veel succes toe bij de uitvoering van uw taken.

Mede namens de Staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst,
De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hugo de Jonge

Inhoudsopgave

Hoofdpunten ... 1
1.1 Inleiding ... 1
1.2 Belangrijkste mutaties ... 1
Algemene uitkering ... 2
2.1 Inleiding ... 2
2.2 Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering ... 2
1. Basis Registratie Personen ... 3
2. Vrijval restant Compensatieregeling Voogdij 18+ ... 3
3. Restant Hervormingsagenda Jeugd ... 3
2.3 Verdeling mutaties algemene uitkering ... 4
2.4 Veranderingen in het verdeelstelsel ... 4
2.5 Maatstaven, bedragen per eenheid en uitkeringsfactor ... 4
Decentralisatie- en integratie-uitkeringen ... 7
3.1 Inleiding ... 7
3.2 Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen ... 7
1. Energietoelage ... 8
2. Invoeringskosten omgevingswet ... 8
3. Meerkosten Oekraïne sociaal domein ... 8
4. Faciliteitenbesluit opvangcentra ... 9
5. Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak ... 9
6. Maatschappelijke begeleiding ... 10
7. Erfgoed Deal ... 11
8. Startbanen statushouders ... 11
9. Bed, bad en brood ... 11
10. Nederlands-Soedanese repatrianten ... 12
11. Sectorale ontwikkelpaden ... 12
12. Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP) ... 12
13. Behoud sociale voorzieningen Groningen ... 13
14. LHBTI-beleid regenboogsteden ... 14
15. Social Labs ... 14
16. Pilot EU burgers ... 14
17. Veilige Steden ... 15
18. Veerkracht en weerbaarheid ... 15
19. Experiment gesloten coffeeshopketen ... 15
20. Nedersaksische taal ... 15
21. Weerbare gemeenschappen tegen ondermijnende criminaliteit ... 15
22. Opruimen dode vogels i.v.m. vogelgriep ... 16
23. VN Decennium ... 16
24. Aanpak discriminatie naar herkomst ... 16
25. Vrijval restant compensatieregeling Voogdij 18+ (IU) ... 17

3.3. Verdeling bestaande decentralisatie- en integratie-uitkeringen en overige mededelingen17
Overige mededelingen 18
4.1 Inleiding 18
4.2 Bevoorschotting 18
4.3 Individuele referentiewaarden EMU-saldo medeoverheden 2024 18
4.4 Rechtmatigheidsverantwoording jaarrekening 19
4.5 Nieuw proces belastingcapaciteit per 2024 19
4.6 Website gemeentefinanciën: www.findo.nl 20
Bijlagen 21
Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2023 en 2024 21
Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2023 en 2024, gegroepeerd naar cluster 27
Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkering 2023-2028 31
Bijlage 2.5 Aanvullende informatie uitkeringsfactor 32
Bijlage 3.2-1 Decentralisatie-uitkering Energietoelage 34
Bijlage 3.2-2 Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet 42
Bijlage 3.2-3 Decentralisatie-uitkering Meerkosten Oekraïne sociaal domein 46
Bijlage 3.2-4 Decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra 50
Bijlage 3.2-5 Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak 51
Bijlage 3.2-6 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding 55
Bijlage 3.2-7 Decentralisatie-uitkering Erfgoed Deal 59
Bijlage 3.2-9 Decentralisatie-uitkering Bed, bad en brood 60
Bijlage 3.2-10 Decentralisatie-uitkering Nederlands-Soedanese repatrianten 61
Bijlage 3.2-12 Decentralisatie-uitkering Sectorale ontwikkelpaden 62
Bijlage 3.2-12 Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP) 63
Bijlage 3.2-14 Decentralisatie-uitkering LHBTI-beleid regenboogsteden 67
Bijlage 3.2-16 Decentralisatie-uitkering Pilot EU burgers 68
Bijlage 3.2-17 Decentralisatie-uitkering Veilige Steden 69
Bijlage 3.2-18 Decentralisatie-uitkering Veerkracht en weerbaarheid 70
Bijlage 4.3 Referentiewaarden EMU-saldo per gemeente 71
Bijlage 4.4 Rechtmatigheidsverantwoording 79

Hoofdpunten

1.1 Inleiding

Deze circulaire informeert gemeenten over de gemeentefondsuitkeringen. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. Daarnaast bepalen factoren als belastingopbrengsten, gemeentelijke rentelasten, dividendopbrengsten en grondexploitatie mede de financiële ruimte van gemeenten. Zij vallen echter buiten het bestek van deze circulaire.

In deze circulaire vindt de verwerking plaats van de mutaties uit de Najaarsnota 2023 en de bijbehorende Tweede Suppletoire Begroting 2023. Dit hoofdstuk bevat een beknopte weergave van de belangrijkste mutaties uit de circulaire.

De indeling van de circulaire is afgestemd op de soorten uitkeringen die het gemeentefonds kent: de algemene uitkering en de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

Zoals gebruikelijk bevat de decembercirculaire geen nieuwe accresramingen. Voor de jaarafsluiting 2023 is het accres 2023 zoals gemeld in de meicirculaire 2023 de definitieve stand.

1.2 Belangrijkste mutaties

De resterende middelen voor de DU energietoelage 2023 (€ 900 miljoen) kunnen worden uitgekeerd nu de noodzakelijke wijziging van de Participatiewet is goedgekeurd door de Tweede en Eerste Kamer. Gemeenten zijn hier al eerder over geïnformeerd in de publicatie SZW gemeentenieuws 2023-3.

Algemene uitkering

2.1 Inleiding

Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten via maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor (de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor). Die drie componenten zijn aan wijzigingen onderhevig. Dit hoofdstuk geeft informatie over de aanleiding voor die wijzigingen en over de uitwerking ervan. In paragraaf 2.2 worden de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering behandeld en in paragraaf 2.3 worden de consequenties daarvan voor de verdeling aangegeven. In paragraaf 2.4 zijn de mededelingen over de wijzigingen in het verdeelstelsel opgenomen. Paragraaf 2.5 informeert de gemeenten over een aantal gegevens voor de berekening van de algemene uitkering, te weten: maatstaven, gewichten en uitkeringsfactoren.

Het totaal van alle wijzigingen vindt zijn neerslag in de bijlagen 2.1.1 tot en met 2.1.3, die overzichten bevatten van maatstaven, bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren.

De algemene uitkering is vrij besteedbaar voor gemeenten. Eventuele opmerkingen die over de algemene uitkering in deze circulaire worden gemaakt, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

2.2 Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering

Tabel 2.2.1 bevat de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering over de periode 2023 tot en met 2028 ten opzichte van de septembercirculaire 2023. Het betreft achtereenvolgens:

1. Algemene mutaties
   Deze mutaties hebben betekenis voor de financiële ruimte van de gemeenten, zonder veranderingen in het takenpakket.
2. Taakmutaties
   Deze mutaties hebben betrekking op taakmutaties bij gemeenten en hebben corresponderende gevolgen voor inkomsten of uitgaven. De mutaties zijn geordend volgens de clusterindeling van het gemeentefonds om gemeenten een overzicht te bieden per beleidsterrein. De clusterindeling, naar gelijksoortige gemeentelijke beleidsvelden, is een hulpmiddel bij het onderhoud van de verdeling. Het staat gemeenten vrij de indeling al dan niet voor eigen doeleinden te hanteren en de clusterindeling heeft geen gevolgen voor de bestedingsvrijheid van de algemene uitkering.

Tabel 2.2.1 geeft een totaalbeeld van de mutaties in de omvang van de algemene uitkering van circulaire op circulaire. De mutaties hebben betrekking op 2023 en verder en worden onder de tabel toegelicht.

Tabel 2.2.1 Ontwikkeling algemene uitkering, mutaties ten opzichte van de septembercirculaire 2023 (in duizenden euro's)

		2023	2024	2025	2026	2027	2028
	stand septembercirculaire 2023	**35.542.100**	**38.393.830**	**40.348.642**	**38.363.467**	**40.130.076**	**41.672.812**
	algemene mutaties						
	taakmutaties						
	cluster bestuur en ondersteuning						
1)	Naheffing BRP 2022	-1.144					
	BRP experiment	821					
	BRP Logisch ontwerp	1.890					
	cluster Individuele voorzieningen Jeugd						
2)	Vrijval restant compensatieregeling Voogdij 18+	2.124					
3)	Restant Hervormingsagenda Jeugd	1.063					
	stand deze circulaire	**35.546.854**	**38.393.830**	**40.348.642**	**38.363.467**	**40.130.076**	**41.672.812**

Toelichting

1. Basis Registratie Personen

Met betrekking tot de basisregistratie Personen (BRP) vindt een drietal mutaties plaats. In verband met extra gebruik door gemeenten in 2022 wordt een aanvullende bijdrage doorbelast van € 1,1 miljoen. In verband met een experiment waarbij gemeenten ingeschrevenen actief moeten informeren ontvangen gemeenten een incidentele vergoeding van in totaal € 0,8 miljoen voor de periode 2023-2026. Tot slot ontvangen gemeenten een vergoeding van bijna € 1,9 miljoen in verband met extra kosten die zij maken in 2023 en 2024 als gevolg van aanpassingen aan het logisch ontwerp van de BRP. De middelen worden zoals te doen gebruikelijk verdeeld/onttrokken via het cluster Bestuur en ondersteuning op basis van de maatstaf Inwoners. Zie informatie over eerdere mutaties in paragraaf 2.2.8 van de septembercirculaire 2022.

2. Vrijval restant Compensatieregeling Voogdij 18+

Binnen de integratie-uitkering Voogdij 18+ resteert nog een budget van € 2,1 miljoen, als gevolg van aanvullend toegekende loon- en prijsontwikkeling. Dit resterend budget is in 2023 niet nodig voor de compensatieregeling en wordt zoals gebruikelijk overgeheveld naar de algemene uitkering en verdeeld via de maatstaven in het cluster Jeugd. Zie ook paragraaf 3.2.25 van deze circulaire en paragraaf 2.2.10 van de meicirculaire 2023.

3. Restant Hervormingsagenda Jeugd

In de septembercirculaire 2021 is voor 2022 door het kabinet € 1,314 miljard beschikbaar gesteld ter compensatie van tekorten in de jeugdzorg. Op dat moment is, na overleg met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), besloten om hiervan € 9 miljoen over te hevelen naar de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ten behoeve van de uitvoering van de hervormingsagenda in 2022. Echter, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft niet het gehele bedrag besteed. Het restant van bijna € 1,1 miljoen wordt daarom nu teruggeboekt naar de algemene uitkering van het gemeentefonds en verdeeld over de gemeenten via de maatstaven in het cluster Jeugd.

2.3 Verdeling mutaties algemene uitkering

De wijze van verdeling van de mutaties uit paragraaf 2.2 is in tabel 2.3.1 weergegeven. De wijze van verdeling bestaat uit een wijziging in hetzij de uitkeringsfactor hetzij het bedrag per eenheid van één of meer maatstaven van het cluster waaronder de mutatie valt. Tabel 2.3.1 bevat het overzicht. De cijfermatige uitwerking is opgenomen in paragraaf 2.5.

Tabel 2.3.1 Verdeelwijze mutaties algemene uitkering

Nummer	Mutatie	Verdeelwijze
	taakmutaties	
	cluster bestuur en ondersteuning	
1)	Naheffing BRP 2022	inwoners
	BRP experiment	inwoners
	BRP Logisch ontwerp	inwoners
	cluster Individuele voorzieningen Jeugd	
2)	Vrijval restant compensatieregeling Voogdij 18+	via maatstaven cluster
3)	Restant Hervormingsagenda Jeugd	via maatstaven cluster

2.4 Veranderingen in het verdeelstelsel

Er hebben zich ten opzichte van de septembercirculaire 2023 geen veranderingen in het verdeelstelsel van de algemene uitkering voorgedaan.

2.5 Maatstaven, bedragen per eenheid en uitkeringsfactor

De berekening van de algemene uitkering bestaat uit de vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende gewicht per maatstaf (bedrag per eenheid). De som van deze producten, de zogenaamde uitkeringsbasis, wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor. De verkregen uitkomst moet daarnaast worden opgehoogd met enkele uitkeringsonderdelen binnen de algemene uitkering die buiten het format van aantal eenheden en bedragen per eenheid vallen. Hierna wordt achtereenvolgens ingegaan op de maatstaven, de bedragen per eenheid en de uitkeringsfactor. In deze circulaire is geen sprake van wijzigingen in de overige uitkeringsonderdelen.

Maatstaven

Er is in deze circulaire geen sprake van wijzigingen in de definities van de verdeelmaatstaven. Er heeft alleen een actualisatie van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen met drempel plaatsgevonden.

Meer informatie over de berekeningswijze van de verdeelmaatstaven van de algemene uitkering kunt u vinden in de toelichting op de berekening van de uitkering uit het gemeentefonds 2023.[1]

Bedragen per eenheid

[1] Toelichting op de berekening van de uitkeringen uit het gemeentefonds, Rijksoverheid.nl

De informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 is verwerkt. Hierdoor is een aantal bedragen per eenheid voor 2023-2028 ten opzichte van de septembercirculaire 2023 gewijzigd. Bijlagen 2.1.1 en 2.1.2 bevatten het overzicht van de bedragen per eenheid 2023 en 2024. In deze tabellen wordt de stand van de septembercirculaire 2023 vergeleken met de stand decembercirculaire 2023.

Uitkeringsfactor

De uitkeringsfactor is de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor die wordt berekend door de som van de algemene uitkering, de ozb-maatstaf en de overige uitkeringsonderdelen (circa € 39 miljard) te delen door de uitkeringsbasis (circa € 29,9 miljard in 2023[2]). De – landelijke - uitkeringsbasis is berekend door van alle maatstaven de aantallen te vermenigvuldigen met het bijbehorende bedrag per eenheid; er is ook een uitkeringsbasis voor elke gemeente (het product van de gemeentelijke aantallen en de bedragen per eenheid). De uitkeringsfactor verschilt per uitkeringsjaar en ligt voor 2023 rond de 1,3 en voor de jaren 2024 tot en met 2028 tussen de 1,4 en 1,6. Zie voor meer toelichting op het begrip uitkeringsfactor bijlage 2.5 van deze circulaire.

De volgende aspecten zijn bij de raming van de uitkeringsfactor van belang:

- de informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 met betrekking tot de mutaties in de algemene uitkering en de verdeling van deze mutaties;
- de ontwikkeling van de uitkeringsbasis als gevolg van nieuwe aantallen.

2021

Vanwege nieuwe definitieve gegevens over de belastingcapaciteit 2021 stijgt de uitkeringsfactor voor 2021 met 1 punt naar 1,690. Om het totaal beschikbare bedrag aan algemene uitkering zo volledig mogelijk te laten uitkeren stellen de fondsbeheerders sinds uitkeringsjaar 2017 de definitieve uitkeringsfactor vast op 4 cijfers achter de komma (zie paragraaf 2.5 van de decembercirculaire 2019). Voor uitkeringsjaar 2021 wordt de uitkeringsfactor definitief vastgesteld op 1,6900.

2022

De uitkeringsfactor voor 2022 blijft ten opzichte van de septembercirculaire 2023 ongewijzigd op 1,824. Voor uitkeringsjaar 2022 is er geen aanleiding geweest om de verdeelreserve (€ 20 miljoen) aan te wenden. De verdeelreserve is een buffer die wordt aangehouden om boekhoudkundige verschillen op te kunnen lossen als volumina na afloop van een uitkeringsjaar worden geactualiseerd. Het was gebruikelijk om deze reserve aan het eind van het kalenderjaar vrij te laten vallen. Echter, er is voor gekozen om de verdeelreserve van enig jaar voortaan aan te houden totdat de laatste voluminastanden van dat desbetreffende jaar (in dit geval belastingcapaciteit 2022) zijn opgeleverd en verwerkt, naar verwachting in 2024. Immers, de noodzaak om de verdeelreserve voor enig jaar aan te wenden ontstaat pas na de oplevering van de definitieve voluminastanden van dat desbetreffende jaar.

[2] In 2024 is het € 30,1 miljard.

2023

De uitkeringsfactor voor 2023 wijzigt ten opzichte van de septembercirculaire 2023 van 1,311 naar 1,304. Deze bijstelling van -7 punten wordt veroorzaakt door de actualisatie van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen met drempel. De verdeelreserve (€ 20 miljoen) voor dit uitkeringsjaar wordt vooralsnog in deze circulaire aangehouden totdat de laatste voluminastanden van dit uitkeringsjaar zijn verwerkt. Dit betreft de belastingcapaciteit 2023 die naar verwachting in 2025 definitief kan worden verwerkt.

2024

De uitkeringsfactor voor 2024 daalt ten opzichte van de septembercirculaire 2023 per saldo met 7 punten naar 1,399. De actualisatie van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen met drempel leidt tot een verlaging van de uitkeringsfactor met 8 punten. Het vrijvallen van een gedeelte van de verdeelreserve 2024 (€ 20 van de € 40 miljoen) zorgt voor een positief effect op de uitkeringsfactor van 1 punt. De verdeelreserve is een oplopende reeks vanwege de ontwikkeling van de omvang van de AU. Doordat 2024 nu bijna is aangebroken, bestaat er inmiddels een beter beeld van deze ontwikkeling dan een jaar geleden. Daardoor kan een gedeelte van de buffer nu vrijvallen. Het restant van de verdeelreserve voor een gegeven uitkeringsjaar valt vrij op het moment dat de laatste voluminastanden voor het betreffende jaar binnen komen definitief worden (doorgaans t+2).

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat mededelingen over de decentralisatie- en de integratie-uitkeringen. Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling over de gemeenten.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering beleids- en bestedingsvrij en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Eventuele opmerkingen die over decentralisatie- en integratie-uitkeringen gemaakt worden in deze circulaire, zijn dan ook niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

Paragraaf 3.2 informeert over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en over de omvang en de verdeling ervan. Paragraaf 3.3 bevat overige mededelingen over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

3.2 Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Tabel 3.2.1 bevat de mutaties in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen ten opzichte van de septembercirculaire 2023. De mutaties hebben betrekking op 2023 en verder en worden onder de tabel toegelicht.

Tabel 3.2.1 Mutaties decentralisatie- en integratie-uitkeringen 2023-2028 (bedragen in duizenden euro's)*

		2023	2024	2025	2026	2027	2028
	stand septembercirculaire 2023	**4.828.682**	**4.473.430**	**4.380.628**	**4.297.186**	**4.219.603**	**4.146.029**
1	Energietoelage	867.500					
2	Invoeringskosten Omgevingswet	103.659					
3	Meerkosten Oekraine sociaal domein	20.200					
4	Faciliteitenbesluit opvangcentra	12.633					
5	Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak	10.000					
6	Maatschappelijke begeleiding	8.087					
7	Erfgoed Deal	3.589					
8	Startbanen statushouders	2.000					
9	Bed, bad en brood	1.600					
10	Nederlands-Soedanese repatrianten	1.278					
11	Sectorale ontwikkelpaden	1.188					
12	Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP)	1.100					
13	Behoud sociale voorzieningen Groningen	787					
14	LHBTI-beleid regenboogsteden	529					
15	Social Labs	469					
16	Pilot EU burgers	430					
17	Veilige Steden	315					
18	Veerkracht en weerbaarheid	308					
19	Experiment gesloten coffeeshopketen	232					
20	Nedersaksische taal	75					
21	Weerbare gemeenschappen tegen ondermijnende criminaliteit	70					
22	Opruimen dode volgels ivm vogelgriep	65					
23	VN Decennium	61					
24	Aanpak discriminatie naar herkomst	55					
25	Vrijval restant compensatieregeling Voogdij 18+ (IU)	-2.124					
	stand deze circulaire	**5.862.788**	**4.473.430**	**4.380.628**	**4.297.186**	**4.219.603**	**4.146.029**

Toelichting

1. Energietoelage

Het kabinet heeft als prioriteit om mensen met een laag inkomen te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Hiervoor zijn in navolging van de decembercirculaire 2022 ook in 2023 middelen aan het gemeentefonds toegevoegd voor het uitkeren van de energietoeslag (€ 1,4 miljard waarvan € 500 miljoen al in 2022). Inmiddels is de noodzakelijke wijziging van de Participatiewet aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer en kan de overige € 900 miljoen van de € 1,4 miljard worden uitgekeerd. Ten behoeve van een vangnetregeling voor de energietoeslag 2023 is een bedrag van € 32,5 miljoen gereserveerd. Van de overige € 867,5 miljoen wordt € 15,5 miljoen verdeeld op grond van de verdeelherstelactie 2022, waarmee gemeenten die in 2022 nadeel hadden van de gehanteerde verdeelsystematiek een aanvulling ontvangen. Concreet betekent dit dat gemeenten die in 2022 minder dan 90% hebben ontvangen dan waar ze op basis van de maatstaf huishoudens met langdurig laag inkomen (<120% van het sociaal minimum) recht op zouden hebben, een aanvullende bijdrage ontvangen. Het budget dat zij voor de energietoeslag 2022 hebben ontvangen, wordt opgehoogd tot een budget waarmee zij 90% bereik hadden kunnen realiseren. Zie voor meer informatie een speciale nazending van het gemeentenieuws van SZW.

De overige € 852 miljoen wordt, in samenhang met de € 500 miljoen die in januari aan gemeenten is uitgekeerd, verdeeld op basis van het aantal huishoudens met langdurig laag inkomen (<120% van het sociaal minimum). Zie hiervoor ook paragraaf 4.3 van de meicirculaire 2023. Concreet betekent dit dat het totaalbedrag van € 1.352 miljoen nu wordt verdeeld op basis van deze maatstaf. Het nog resterende bedrag per gemeente wordt nu uitgekeerd. De verdeling is opgenomen in bijlage 3.2-1.

2. Invoeringskosten omgevingswet

De financiële middelen vanuit het Coalitieakkoord (CA) van het kabinet-Rutte IV worden ingezet voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet. Met het uitkeren van deze € 103 miljoen in 2023 kunnen de ontvangende partijen in hun transitie zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Zie hiervoor ook de paragraaf 3.2.2 van de septembercirculaire 2022. Er volgt nog een stelselevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht. Op de aanvullende post bij het ministerie van Financiën staat nog een reservering van in totaal ruim € 151 miljoen voor gemeenten (€ 71 miljoen in 2024 en € 80 miljoen in 2025) en daarnaast € 1 miljoen in 2024 voor provincies. Zodra deze middelen naar de fondsen worden overgeheveld zodat ze kunnen worden uitgekeerd, zal dit worden opgenomen in een volgende circulaire. De gemeenten ontvangen een uitkering op basis van een vast bedrag (15 procent van het totaal), het aantal inwoners (60 procent) en landoppervlak (25 procent). De verdeling per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-2.

3. Meerkosten Oekraïne sociaal domein

De verantwoordelijkheid voor de zorg en ondersteuning vanuit de Wmo 2015 en de Jeugdwet, de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek uit de Wet publieke gezondheid, ligt ook voor Oekraïense ontheemden bij

gemeenten. Het aantal Oekraïense ontheemden is dusdanig groot in omvang dat dit niet als een onderdeel van gebruikelijke fluctuaties gezien kan worden. Daarnaast leidt de opvang van Oekraïense ontheemden tot clustering bij specifieke gemeenten, namelijk in die gemeenten waar opvanglocaties zijn gerealiseerd.

Het kabinet heeft op 25 mei 2022 besloten om gemeenten te compenseren voor de extra kosten die zij ten aanzien van bovengenoemde taken maken.[3] Later in 2022 zijn hier nadere bestuurlijke afspraken over gemaakt tussen Rijk en VNG om deze compensatie te vertalen in een decentralisatie-uitkering die uitgaat van twee variabelen; het gemiddeld aantal opgevangen ontheemden per gemeente per jaar (Q) maal een bedrag aan zorgkosten per ontheemde (P). Zie ook paragraaf 3.2.18 van de decembercirculaire 2022.

Onderdeel van deze bestuurlijke afspraken was om bij een langer verblijf van ontheemden zowel het gemiddeld aantal opgevangen ontheemden per gemeente per jaar (Q) als de gemiddelde zorgkosten per ontheemde (P) periodiek te gaan onderzoeken en mee te wegen in het te verdelen bedrag per jaar. Het CBS heeft -net als in 2022- een maatwerktabel aangeleverd, die gebruikt is als basis voor een objectieve verdeling per gemeente. Met de CBS gegevens kan het gemiddeld aantal opgevangen ontheemden per gemeente per jaar (Q) worden vastgesteld. De werkelijke zorgkosten per ontheemde konden in 2022 nog niet worden vastgesteld, omdat er nog geen gegevens beschikbaar waren van de werkelijke kosten. Daarom werd voor het eerste jaar uitgegaan van een raming. In 2023 konden de gemiddelde zorgkosten per ontheemde (P) wel worden vastgesteld aan de hand van een extern onderzoek onder Nederlandse gemeenten uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de VNG.[4] De meest actuele P en de Q tezamen levert voor 2023 een te verdelen bedrag op van € 20,2 miljoen dat objectief verdeeld is naar rato van het aantal opgevangen ontheemden per gemeente. Zie hiervoor bijlage 3.2-3.

4. Faciliteitenbesluit opvangcentra

In het faciliteitenbesluit is geregeld dat aan gemeenten die een opvangcentrum voor asielzoekers hebben jaarlijks door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) een uitkering wordt verstrekt. De uitkering wordt gebaseerd op het aantal door asielzoekers permanent te bezetten capaciteitsplaatsen verminderd met het op 1 januari van het uitkeringsjaar aantal in de basisregistratie personen ingeschreven bewoners van het opvangcentrum (zie paragraaf 3.2.3 van de decembercirculaire 2022). Het bedrag van € 12,6 miljoen betreft alle beschikkingen die er dit jaar voor gemeenten zijn opgesteld, om hun werkzaamheden in en voor de opvangcentra te kunnen vergoeden. Een overzicht met de toekenning van de bedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-4.

5. Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak

Bij de uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk Gebied zijn naast het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ook medeoverheden betrokken. Gemeenten spelen naast

[3] *emu*2021/22, 19637, nr. 2895
[4] Onderzoek uitgaven gemeenten aan Oekraïense ontheemden voor Jeugdzorg, Wmo en Wpg, Rijksoverheid.nl

provincies en waterschappen een belangrijke rol bij de totstandkoming van de provinciale gebiedsprogramma's en dat vraagt extra inzet van personeel. Deze decentralisatie-uitkering is een bijdrage in de gemaakte kosten vanuit gemeenten voor hun bijdrage aan gebiedsprogramma's in 2023. De bijdrage aan gemeenten bedraagt in totaal € 10 miljoen, uiteenlopend van € 5.251 tot € 80.001 per gemeente. De verdeelsleutel die hiervoor wordt gehanteerd, is in overleg met de VNG tot stand gekomen en is gebaseerd op CBS gegevens: de percentages agrarisch landgebruik en bos en het aantal landbouwbedrijven. De verdeling per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-5.

6. Maatschappelijke begeleiding

Conform artikel 18 van de Wet inburgering 2013 voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Gemeenten ontvangen een aanvulling op de middelen die zij hiervoor reeds ontvangen hebben. In totaal gaat het om een bedrag van € 8.086.440 (3.412 personen * € 2.370). Zie ook paragraaf 3.2.10 van de septembercirculaire 2022.

De middelen worden verstrekt op basis van:
- het aantal inburgeringsplichtigen (inclusief hervestigde vluchtelingen) dat rechtmatig verblijf heeft op grond van een verblijfsvergunning asiel bepaalde tijd, als bedoeld in artikel 28 van de Vreemdelingenwet 2000;
- het aantal inburgeringsplichtigen (inclusief hervestigde vluchtelingen) dat rechtmatig verblijf heeft op grond van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd, verleend onder een beperking verband houdend met verblijf als familie- of gezinslid, voor verblijf bij:
1. een houder van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd;
2. een houder van een verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd, of
3. een houder van een EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen die is verleend met een aantekening inzake internationale bescherming als bedoeld in artikel 45c, eerste lid, van de Vreemdelingenwet 2000.
- De personen die in de periode vanaf 1 oktober 2017 inburgeringsplichtig zijn geworden en in de periode vanaf 1 oktober 2017 tot en met 10 februari 2023 zijn ingeschreven in de basisregistratie personen in de gemeente waar zij op grond van artikel 28 van de Huisvestingswet 2014 zijn gehuisvest en voor wie nog niet eerder middelen zijn verstrekt ten behoeve van de maatschappelijke begeleiding in het kader van de meicirculaire 2018, 2019 en 2020, de decembercirculaire 2020 (hervestigde vluchtelingen), de meicirculaire 2021 en de septembercirculaire 2022.
- In aanvulling op bovenstaande groep zijn in de tellingen ook asielmigranten en hun gezinsleden meegenomen waarvan de inburgeringsplicht is ingegaan vóór 1 oktober 2017 en die in de periode vanaf 1 oktober 2017 tot en met 10 februari 2023 zijn gehuisvest en voor wie nog niet eerder middelen zijn verstrekt ten behoeve van de maatschappelijke begeleiding in het kader van de meicirculaire 2018, 2019 en 2020, de decembercirculaire 2020 (hervestigde vluchtelingen), de meicirculaire 2021 en de septembercirculaire 2022.

In bijlage 3.2-6 van deze circulaire zijn de uit te keren middelen per gemeente opgenomen. Voor nadere informatie en vragen over de selectie van personen ten behoeve van de bijdrage voor

maatschappelijke begeleiding wordt verwezen naar de website zakelijk van DUO.[5]

7. Erfgoed Deal

Het programma Erfgoed Deal is met drie jaar verlengd. Het Rijk investeert tot eind 2025 in totaal € 12,5 miljoen in de voortzetting van het programma. In de Erfgoed Deal slaan 15 partijen - zowel overheid als maatschappelijke organisaties - de handen ineen om samen te werken aan een waardevolle leefomgeving. Het gezamenlijke doel is om de relatie tussen erfgoed en de inrichting van de leefomgeving te versterken. In de periode tot eind 2025 blijft vanuit het programma de focus liggen op de actuele transitieopgaven omtrent landbouw & natuur, energie & economie, wonen & mobiliteit en water & bodem. De Erfgoed Deal streeft naar een zorgvuldig vormgegeven leefomgeving, waarin ons verleden tastbaar is en waar we ons – ook in de toekomst – verbonden mee voelen. Zie ook paragraaf 3.2.13 van de meicirculaire 2020. In deze circulaire wordt een 7e ronde met daarin een provinciaal project en zes gemeentelijke projecten aan het portfolio toegevoegd. Daarnaast vinden er verrekeningen plaats met twee projecten uit vorige rondes i.v.m. correcties op eerder gedane stortingen in het Btw-compensatiefonds. In bijlage 3.2-7 is de verdeling van de middelen opgenomen. Het gaat voor de gemeenten om een totaalbedrag van € 3,6 miljoen.

8. Startbanen statushouders

Het bevorderen van de arbeidsparticipatie van statushouders door middel van proeven door gemeenten waarbij statushouders direct een baan (Startbanen) krijgen aangeboden. Vijf gemeenten ontvangen een bijdrage voor het uitvoeren van proeven voor Startbanen voor statushouders. Het betreft de gemeenten Amsterdam, Eindhoven, Helmond, Meierijstad en Rotterdam. Zij ontvangen elk € 0,4 miljoen. In totaal is er dus € 2 miljoen beschikbaar.
Recente cijfers laten zien dat de arbeidsparticipatie van statushouders achterblijft in Nederland. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid spant zich in om de arbeidsparticipatie van deze groep te verbeteren. Gemeenten vervullen bij de verwezenlijking hiervan een belangrijke rol in de begeleiding naar werk van werkzoekende statushouders. Betrokken gemeenten ontwikkelen hun eigen proeven (aanpakken) om statushouders die zich gaan vestigen in een gemeente, een betaalde baan (Startbaan) aan te bieden. Gemeenten nemen het initiatief tot het delen van de vergaarde informatie over de proeven met belanghebbende stakeholders.

9. Bed, bad en brood

Het pilotprogramma voor de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) had oorspronkelijk een looptijd van 2019 tot en met 2021. In afwachting van een mogelijke structurele regeling heeft het kabinet, in overleg met de VNG, besloten de pilot te verlengen tot en met 31 december 2023. De middelen die voor deze pilot beschikbaar zijn worden sinds 2022 via een specifieke uitkering verstrekt. Zie ook paragraaf 2.2.6 van de septembercirculaire 2022. De uitkering aan gemeenten met overige onderdak voorzieningen (de zgn. bed-bad-brood voorzieningen) worden via deze decembercirculaire 2023 middels een decentralisatie-uitkering uitgekeerd. Hiervoor is € 1,6 miljoen beschikbaar gesteld. Verdeling hiervan vindt plaats op basis van de bezetting van de voorziening

[5] Maatschappelijke begeleiding, duo.nl

per gemeente op 1 januari 2023 en is opgenomen in bijlage 3.2-9.

10. Nederlands-Soedanese repatrianten

De uitkering is bedoeld voor gemeenten die betrokken zijn bij de zogenoemde nazorg van evacués uit Soedan. Het betreft de zorg voor Nederlanders die eind april 2023 zijn gerepatrieerd uit Soedan. Zij zijn vanwege het oorlogsgeweld daar door de Nederlandse regering met hun kerngezin geëvacueerd naar Nederland. De uitkering is gebaseerd op een normbedrag van € 30 per persoon per dag. Het gaat om een totaalbedrag van circa € 1,3 miljoen. In bijlage 3.2-10 is de verdeling per gemeente opgenomen.

11. Sectorale ontwikkelpaden

De ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap willen (zij-)instroom en doorstroom van werkenden en werkzoekenden, veelal met een afstand tot de arbeidsmarkt, in kraptesectoren bevorderen. Daarvoor worden in samenwerking met brancheorganisaties sectorale ontwikkelpaden tot stand gebracht. Ontwikkelpaden bestaan uit opeenvolgende functies met daaraan gekoppelde (delen van) opleidingen. Gestart is met ontwikkelpaden voor de kinderopvangsector en voor de functie energiefixer (met doorstroom in de sectoren bouw/techniek/energie). De ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap willen de sectorale ontwikkelpaden niet alleen tot stand brengen, maar ook bijdragen aan de implementatie in de arbeidsmarktregio’s. Daarvoor werken de ministeries samen met enkele centrumgemeenten van arbeidsmarktregio’s die de (verkenning van de) implementatie van de ontwikkelpaden als vooruitlopende regio’s willen oppakken. De uitvoering in deze arbeidsmarktregio’s wordt gevolgd met onderzoek waaraan centrumgemeenten hebben aangegeven te willen meedoen. Het doel van deze DU is centrumgemeenten van arbeidsmarktregio’s tegemoet te komen in de kosten die zij gaan maken voor de implementatie van de sectorale ontwikkelpaden. Dit betreft naar verwachting zowel coördinatiekosten als kosten voor dienstverlening. De decentralisatie-uitkering wordt verstrekt aan de centrumgemeenten van 10 arbeidsmarktregio’s. Het totale bedrag bedraagt circa € 1,2 miljoen (inclusief BTW). De verdeling vindt plaats op basis van afspraken die met arbeidsmarktregio’s zijn gemaakt. De verdeling van de middelen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-11.

12. Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP)

In het bestuurlijk overleg van april 2020 zijn tussen de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de VNG afspraken gemaakt over het ondersteunen van de zogenaamde ELIPs. Dit zijn inburgeraars die hun lening voor de inburgering (vrijwel) volledig hebben uitgeput, maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn. De afspraken zijn met ingang van 1 januari 2023 geformaliseerd in de regelgeving. In het besluit Inburgering is nu opgenomen dat gemeenten inburgeraars die onder de ELIP-definitie gerekend worden, hulp en begeleiding kunnen aanbieden. Met deze formalisering is een grondslag gecreëerd op basis waarvan informatie-uitwisseling tussen DUO en gemeenten over deze doelgroep mogelijk is. Hiermee is een knelpunt voor gemeenten om deze doelgroep te bereiken weggenomen. Zie ook paragraaf 3.2.16 van de meicirculaire 2022.

Gemeenten kunnen inburgeraars die tot deze doelgroep behoren begeleiden bij het afronden van

hun inburgeringstraject. Gemeenten gaan zelf over de wijze van invulling van de begeleiding en de selectie van inburgeraars die daarvoor in aanmerking komen. Niet voor iedereen is ondersteuning nodig. Gebleken is dat een meerderheid van de ELIPs uiteindelijk op eigen kracht aan de inburgeringsplicht kan voldoen.

Via een decentralisatie-uitkering worden middelen aan gemeenten beschikbaar gesteld voor begeleiding en het, in een beperkt aantal gevallen, financieel ondersteunen van ELIPs bij het betalen van extra cursusuren of examengelden. Daarbij is het belangrijk om potentiële problemen bij het voldoen aan hun inburgeringsplicht al in een vroeg stadium te signaleren en de ELIPs te benaderen op het moment dat ze nog ruimte in de lening beschikbaar hebben. De potentiële ELIP-groep is daarom in praktijk afgebakend als: "inburgeringsplichtige asielmigranten onder de Wet inburgering 2013 die nog niet aan de inburgeringsplicht hebben voldaan maar wel:

- € 9.500 hebben verbruikt van hun lening (ongeacht de termijn) of;
- € 7.500 hebben verbruikt van hun lening en waarvan de inburgeringstermijn binnen 12 maanden afloopt."

Uit de verzamelbrief inburgering 2023[6] van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is gebleken dat het aantal inburgeraars dat tot de ELIP-groep behoort, in de loop van dit jaar tegen de verwachting in is gestegen. Daarom heeft de minister besloten om voor de komende jaren extra middelen voor deze doelgroep beschikbaar te stellen. Hiervan komt € 1,1 miljoen in 2023 beschikbaar. Dit bedrag wordt in de decembercirculaire toegekend en is op onderstaande wijze over gemeenten verdeeld.

In de meicirculaire 2023 is al afgerond € 1,6 miljoen toegekend. In totaal is er dus er voor dit jaar afgerond € 2,7 miljoen beschikbaar. Dit bedrag is opnieuw verdeeld over gemeenten naar rato van het aantal ELIPs volgens bovengenoemde definitie op basis van de DUO-cijfers per 1 september 2023, en vervolgens per gemeente verminderd met het bedrag dat al via de meicirculaire is toegekend. Bij (een beperkt aantal) gemeenten waar het bedrag op basis van deze verdeling lager zou uitvallen dan het bedrag dat in de meicirculaire is toegekend, wordt het aanvullende bedrag op 0 gesteld. Met andere woorden: in de decembercirculaire vindt geen correctie van bedragen uit de meicirculaire plaats, maar wordt alleen extra budget toegekend. De verdeling van de middelen is opgenomen in bijlage 3.2-12.

13. Behoud sociale voorzieningen Groningen

Conform de motie van het lid Nijboer c.s.[7] stelt het kabinet financiële middelen beschikbaar op het gebied van leefbaarheid aan vier gemeentes in het aardbevingsgebied. De verdeling per gemeente is als volgt: Groningen: € 250.000; Oldambt: € 300.000; Pekela: € 160.000 en Westerkwartier: € 77.000. Dit met als doel om de brede welvaart te bevorderen, onder andere door het voorkomen van verdere verdwijning van sociale voorzieningen, in het kader van de Sociale Agenda zoals omschreven in Nij Begun, de kabinetsreactie op de parlementaire enquête aardgaswinning Groningen. Vooruitlopend op de bredere generatielange sociale agenda wordt er in 2023 een

[6] *Kamerstukken II* 2022/23, 32824, nr. 391
[7] *Kamerstukken II* 2022/23, 35561, nr. 30

beperkt bedrag door middel van een decentralisatie uitkering beschikbaar gesteld. Hierdoor kunnen sociale voorzieningen in de uiteindelijke afweging van de Sociale Agenda behouden blijven. De middelen zijn verdeeld op basis van de hoeveelheid middelen die de gemeenten nodig achten om de brede welvaart te bevorderen door het behoud van de sociale voorzieningen.

14. LHBTI-beleid regenboogsteden

Regenboogsteden zetten zich in voor de gezamenlijke doelstelling de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBTI (Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen, Transgenderpersonen en intersekse personen) verder te bevorderen.
In totaal ontvangen 54 gemeenten een bijdragen voor de samenhangende aanpak van de Regenboogsteden voor lokaal LHBTI-beleid voor de periode 2023 tot en met 2026. Als onderdeel van het Programma Regenboogsteden is er naar aanleiding van de motie-Bergkamp een speciaal traject binnen Regenboogsteden dat zich richt op veiligheid in wijken voor LHBTI-personen. Zie ook parargaaf 3.2.5 van de decembercirculaire 2022. Het gaat om een totaalbedrag van € 529.000. Voor de verdeling ontvangen de G4-gemeenten allen € 50.000 en alle overige gemeenten € 20.000. Voor enkele gemeenten is er sprake van een btw-afdracht aan het Btw-compensatiefonds. Een overzicht met de totaalbedragen per gemeente voor 2023 is opgenomen in bijlage 3.2-14.

15. Social Labs

Drie gemeenten ontvangen middelen voor het oprichten van Social Labs in 2023 en 2024. Een social lab betreft een werkplaats waarin een consortium van wetenschappers, maatschappelijke organisaties en professionals samen met gemeenten als één 'pedagogische coalitie' in de praktijk aan het werk gaan om de veerkracht en weerbaarheid te versterken in gebieden waar de leefbaarheid en veiligheid onder druk staat. Jongeren zelf en de behoeften die zij hebben, staan in een social lab centraal. Met dit project wordt de veerkracht en weerbaarheid van jongeren in kwetsbare omgevingen versterken zodat zij minder vatbaar zijn om in de criminaliteit betrokken te raken. Het gaat om een totaalbedrag van ca. € 469.000 dat als volgt is verdeeld: Amsterdam: € 148.719; Tilburg: € 160.000; Zoetermeer: € 160.000.

16. Pilot EU burgers

In paragraaf 3.2.10b van de meicirculaire 2023 is er voor 2023 reeds € 7 miljoen beschikbaar gesteld aan 6 pilotgemeenten ten behoeve van de uitvoering van het Plan van Aanpak kwetsbare dakloze EU-burgers. De evaluatie van de pilot wordt halverwege 2024 verwacht. Om de periode december 2023 tot mei 2024 te overbruggen stelt het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aanvullend € 430.000 beschikbaar, middels de decentralisatie-uitkering dakloze EU-burgers, aan de deelnemende pilotgemeenten om te voorkomen dat er een gat ontstaat in de uitvoering voorafgaand aan de beslissing over eventuele voortzetting van de pilot. Het Plan van Aanpak geeft extra handvatten aan de genoemde gemeenten en betrokken instanties om de specifieke situatie van dakloosheid bij de doelgroep van kwetsbare en/of weinig zelfredzame EU-burgers beter te signaleren, te voorkomen en/of op te lossen. De verdeling vindt plaats op basis van de reguliere verdeelsleutel voor maatschappelijke opvang. Een overzicht met de totaalbedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-16

17. Veilige Steden

De 20 gemeenten die participeren in het programma Veilige Steden van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ontvangen voor de periode 2023-2026 een bijdrage. Het programma heeft als doel de sociale veiligheid van vrouwen in de publieke ruimte te vergroten. Het gaat om een totaalbedrag van € 315.000. De middelen worden volgens bestaande afspraken met de deelnemende gemeenten verdeeld. Zie ook paragraaf 3.2.14 van de septembercirculaire 2023. De G4 ontvangt jaarlijks € 50.000 en de overige gemeenten € 30.000. Een overzicht met de totaalbedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-17.

18. Veerkracht en weerbaarheid

Zeven gemeenten ontvangen een bijdrage voor activiteiten gericht op het versterken van de veerkracht en weerbaarheid van hun inwoners. Samenleven in toenemende diversiteit is een groot goed, maar kan ook leiden tot sociale versplintering. Fenomenen als ongewenste polarisatie of radicalisering kunnen de sociale samenhang onder druk zetten. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid spant zich in voor het versterken van veerkracht en (digitale) weerbaarheid van individuen, omgevingen, gemeenschappen en de samenleving ter bevordering van de sociale stabiliteit. Lokaal bestuur speelt hierin een belangrijke rol. Betrokken gemeenten hebben verzocht om ondersteuning voor de voorgenomen interventies. Het gaat om een totaalbedrag van €308.000. Een overzicht met de totaalbedragen per gemeente is opgenomen in bijlage 3.2-18.

19. Experiment gesloten coffeeshopketen

De ministeries van Justitie en Veiligheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport werken aan de opgave uit het coalitieakkoord 2021 om het mogelijk te maken dat het experiment gesloten coffeeshopketen wordt uitgebreid met een elfde stad. Zie ook paragraaf 3.2.20 van de meicirculaire 2022. De ministeries zijn voornemens Amsterdam toe te voegen voor deelname met stadsdeel Oost. Door deelname aan het experiment krijgt deze gemeente extra taken en bevoegdheden met betrekking tot coffeeshops en coffeeshopbeleid. Hiervoor ontvangt de gemeente, net als de andere deelnemende gemeenten een bijdrage, bestaande uit een vaste component en een variabel deel afhankelijk van het aantal coffeeshops. Deze bijdrage houdt verband met de voorbereidingen die nodig zijn voor de start van het experiment (zoals opleiden handhavers, inrichten toezicht, aanpassen lokaal beleid) en uitvoering van extra werkzaamheden, zoals het uitvoeren van toezicht en handhaving. Het gaat om een bedrag van € 232.000.

20. Nedersaksische taal

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verstrekt via het gemeentefonds een eenmalige bijdrage van € 75.000 aan de gemeente Weststellingwerf voor de bevordering en bescherming van het Nedersaksisch. Deze bijdrage is bedoeld ten goede te komen aan alle partners in het convenant Nedersaksisch. De uitkering van deze bijdrage verloopt via de gemeente Weststellingwerf, omdat deze gemeente op dit moment voorzitter is van de convenantpartners.

21. Weerbare gemeenschappen tegen ondermijnende criminaliteit

De gemeenten Heerlen en Breda ontvangen een bijdrage voor het uitvoeren van activiteiten in het kader van het weerbaar maken van gesloten gemeenschappen tegen ondermijning en het leggen

van de verbinding tussen gemeente en gesloten gemeenschappen.
De georganiseerde criminaliteit ondermijnt onze rechtsstaat en zet de veiligheid van onze samenleving onder grote druk. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid acht het van belang om ondermijnende criminaliteit preventief tegen te gaan vanuit sociale en economische hoek. Lokaal bestuur kan hier een belangrijk rol in vervullen. Betrokken gemeenten spannen zich hiervoor in en hebben verzocht om ondersteuning voor de voorgenomen interventies. Het gaat om een totaalbedrag van € 70.000. Beide gemeenten ontvangen € 35.000.

22. Opruimen dode vogels i.v.m. vogelgriep

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft aan vier gemeenten in Fryslân eenmalig € 65.000 toegezegd vanwege de voortrekkersrol die zij genomen hebben in het actief opruimen van dode wilde vogels met vogelgriep. De werkwijze en de app voor het melden van wilde vogels, die deze gemeenten ontwikkeld hebben, leveren een unieke en belangrijke bijdrage aan de landelijke structuur waar het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit verantwoordelijkheid voor neemt, en daarom een eenmalige bijdrage vanuit zijn begroting beschikbaar stelt. De verdeling van de middelen is gebaseerd op de kosten die de gemeenten hebben gemaakt als gevolg van het opruimen van de dode vogels en is als volgt: Noardeast-Fryslân: € 25.000; Súdwest-Fryslân: € 30.000; Terschelling: € 6.000; Vlieland: € 4.000.

23. VN Decennium

Een viertal gemeenten ontvangt een bijdrage voor het uitvoeren van activiteiten in het kader van het VN Decennium voor mensen van Afrikaanse afkomst (de Decade) van januari 2015 – december 2024. De Nederlandse invulling van de Decade wordt aangewend om de (preventieve) aanpak van (anti-zwart)racisme te versterken. Met de ontvangen bijdragen beogen de betreffende gemeenten het contact en de samenwerking met lokale Afro-Nederlandse gemeenschappen te versterken, alsook in te zetten op faciliteren van deze gemeenschappen en meer lokale bewustzijn te stimuleren over anti-zwartracisme en inclusie. Het gaat om een totaalbedrag van ca. € 60.000. De verdeling is als volgt: Hilversum: € 18.200; Leeuwarden: € 15.000; Nijmegen: € 15.000; Zaanstad: € 12.000.

24. Aanpak discriminatie naar herkomst

De gemeenten Alkmaar, Amersfoort, Leiden en Utrecht ontvangen een bijdrage voor het uitvoeren van activiteiten in het kader van het voorkomen van discriminatie naar herkomst en het bevorderen van samenleven. Recente cijfers over (ervaren) discriminatie laten zien dat discriminatie naar herkomst veel voorkomt in Nederland. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid spant zich ervoor in om discriminatie naar herkomst te voorkomen en het samenleven te bevorderen. Lokaal bestuur kan hier een belangrijk rol in vervullen. Betrokken gemeenten spannen zich hiervoor in en hebben verzocht om ondersteuning voor de voorgenomen interventies. De gemeenten hebben beleids- en bestedingsvrijheid bij de uitvoering van de activiteiten. Het gaat om een totaalbedrag van € 55.000. De verdeling van de middelen is als volgt: Alkmaar: € 12.397; Amersfoort: € 15.000; Leiden: € 12.397; Utrecht: € 15.000.

25. Vrijval restant compensatieregeling Voogdij 18+ (IU)

Binnen de integratie-uitkering Voogdij 18+ resteert nog een budget van € 2,1 miljoen, als gevolg van aanvullend toegekende loon- en prijsontwikkeling. Dit resterend budget is in 2023 niet nodig voor de compensatieregeling en wordt zoals gebruikelijk overgeheveld naar de algemene uitkering (cluster jeugd). Zie ook paragraaf 2.2.3 van deze circulaire.

3.3. Verdeling bestaande decentralisatie- en integratie-uitkeringen en overige mededelingen

Er hebben zich ten opzichte van de septembercirculaire 2023 geen veranderingen voorgedaan in bestaande decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Verder zijn er geen overige mededelingen ten aanzien van de bestaande decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

Overige mededelingen

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat diverse mededelingen over de gemeentefinanciën. Paragraaf 4.2 bevat mededelingen over het gemeentefonds die zowel betrekking hebben op de algemene uitkering als op de integratie- en decentralisatie-uitkeringen. Vervolgd wordt met mededelingen op het terrein van de gemeentefinanciën.

4.2 Bevoorschotting

Uitkeringsjaar 2022

Voor 2022 geldt dat de voorschotbetalingen in december 2023 niet zijn aangepast.

Uitkeringsjaar 2023

De gegevens uit deze circulaire leiden tot aanpassing van de voorschotbetalingen op de uitkeringen over 2023. Het betreft de bijstelling als gevolg van de actualisatie van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen met drempel, de bedragen per eenheid, de uitkeringsfactor en de integratie- en decentralisatie-uitkeringen. De bijstellingen als gevolg van de actualisatie van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen met drempel en van de integratie- en decentralisatie-uitkeringen zijn verwerkt in de betaalmaand december 2023. De bijstelling van de bedragen per eenheid en van de uitkeringsfactor worden verwerkt in de betaalmaand januari 2024. Deze bedragen zullen met ingang van 9 januari betaalbaar worden gesteld.

Uitkeringsjaar 2024

De gegevens uit deze circulaire werken met ingang van de betaalmaand januari 2024 door in de voorschotbetalingen op de uitkeringen over 2024. Deze bedragen zullen met ingang van 9 januari betaalbaar worden gesteld.

Voor de volledigheid: aan de berekening van de voorschotten kunnen geen rechten worden ontleend voor de definitieve vaststelling van de uitkeringen.

4.3 Individuele referentiewaarden EMU-saldo medeoverheden 2024

In het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen van 21 november jl. is de EMU-saldonorm voor de medeoverheden voor de periode 2024-2026 op -0,5% van het bruto binnenlands product (bbp) vastgesteld. Dat betekent een verruiming van deze EMU-saldonorm voor medeoverheden ten opzichte van de voorliggende periode met -0,1 procentpunt van het bbp. Hierop wordt de regeling *vaststelling gelijkwaardige inspanning decentrale overheden inzake het EMU-saldo* aangepast. Momenteel ligt deze regeling middels een zogenaamde voorhangprocedure in de Tweede Kamer.[8] Onder voorbehoud van de goedkeuring zal deze regeling in werking treden met ingang van 1 januari 2024 en loopt tot en met 31 december 2026.

In deze regeling wordt het collectieve aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo bepaald alsmede de uitsplitsing daarvan per bestuurslaag. Om provincies en gemeenten tijdig een

[8] *Kamerstukken II* 2023/24, 36410-IX, nr. 35

beeld te geven wat dit voor hen betekent, publiceert het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in lijn met de Wet Hof individuele EMU-referentiewaarden. De referentiewaarden voor gemeenten zijn, onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring van de regeling, in bijlage 4.3 opgenomen en tot stand gekomen door het totaalbedrag uit de tabel hieronder op basis van de begrotingstotalen over de gemeenten te verdelen.

Tabel 4.3.1: macronorm per bestuurslaag 2024

	Gemeenten	Provincies	Waterschappen	**Totaal**
Verdeling macronorm (in % bbp)	0,34	0,10	0,06	**0,50**
Verdeling macronorm (x € 1000)	2.683.341	795.064	496.915	**3.975.320**

Geraamde BBP 2024 (x € 1000)= 1.078.300.000.000[9]

Een individuele EMU-referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. De Wet Hof bepaalt dat de individuele referentiewaarde voor het EMU-saldo van de individuele overheden naast het eigen aandeel ook het aandeel in openbare lichamen betreft. Het aandeel in openbare lichamen is het deel van het EMU-saldo van de gemeenschappelijke regelingen dat aan de betreffende deelnemende individuele decentrale overheid wordt toegerekend. Een deel van het EMU-saldo van de gemeenschappelijke regelingen maakt dus onderdeel uit van het EMU-saldo van de deelnemende medeoverheden.

4.4 Rechtmatigheidsverantwoording jaarrekening

Met ingang van de jaarrekening 2023 moeten provincies en gemeenten een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening. Dit is ook eerder gecommuniceerd in de IBI-nieuwsbrief. In bijlage 4.4 van deze circulaire is meer informatie opgenomen over de invoering van deze rechtmatigheidsverantwoording.

4.5 Nieuw proces belastingcapaciteit per 2024

Zoals in paragraaf 2.4 van de septembercirculaire 2022 aangekondigd, verandert per 1 januari 2024 het proces rondom de vaststelling van de belastingcapaciteit van gemeenten. In 2022 en 2023 gold een overgangsperiode. De definitie van de belastingcapaciteit wijzigt niet.

Het proces wijzigt op de volgende punten:

1. De Landelijke Voorziening WOZ (LV WOZ), die nu al de basis is voor de vaststelling van de belastingcapaciteit, wordt uitsluitend leidend. De kwaliteit van de LV WOZ data is de afgelopen jaren aanzienlijk verbeterd, waardoor steeds minder gemeenten het CBS benaderen voor een correctie van de data. De inschatting van de Waarderingskamer is dat in 2024 alle gemeenten hun gegevens tijdig, volledig en correct invoeren in de LV WOZ.
2. Gemeenten kunnen vanaf 2024 geen rechtstreekse verzoeken tot correcties op de belastingcapaciteit indienen bij het CBS en/of het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Dat betekent dat gemeenten geen vaststellingsbrief ontvangen met daarin de vastgestelde voorlopige en definitieve belastingcapaciteit. Gemeenten kunnen

[9] Deze berekening is gebaseerd op een voorlopige voorspelling van het bbp 2024 uit de Macro Economische Verkenning (MEV) en op de begrotingstotalen 2023 van gemeenten en provincies.

alleen de onderliggende WOZ-waarden corrigeren door deze via de LV WOZ aan te passen. Bij de definitieve vaststelling (2,5 jaar later) ziet het CBS de gecorrigeerde waarden in haar uitdraai van de LV WOZ.

3. De uitvraag uit de LV WOZ gaat later plaatsvinden. Bij de voorlopige belastingcapaciteit wordt de LV WOZ pas in juni uitgevraagd in plaats van begin mei. Bij de definitieve belastingcapaciteit zal de uitvraag in oktober zijn in plaats van in mei. Hierdoor zal de berekening van de belastingcapaciteit op actuelere gegevens worden gebaseerd.
4. Er komt een verbeterde inschattingsmethode van ontbrekende waarden. Het CBS vult momenteel een ontbrekende waarde in met het meest recente gegeven uit het verleden. Het CBS gaat bij de verbeterde inschattingsmethode onder andere rekening houden met de waardeontwikkeling van de woningen.

De aard van de (rechtsbescherming bij de heffing van de) onroerendezaakbelastingen (OZB) is zodanig dat er altijd kans is dat een paar objecten nog niet definitief zijn beschikt wanneer het CBS de definitieve belastingcapaciteit berekent (ongeveer 2,5 jaar na dato). De mogelijkheid om bezwaar te maken tegen de definitieve vaststelling van de belastingcapaciteit blijft behouden in het nieuwe proces.

4.6 Website gemeentefinanciën: www.findo.nl

De gegevens in de online database met informatie over de financiën van decentrale overheden (www.findo.nl) worden op regelmatige basis geactualiseerd. Wat betreft de informatie over de uitkeringen uit het gemeentefonds bevat de database de stand septembercirculaire 2023. De gegevens uit deze circulaire zullen zo spoedig mogelijk worden verwerkt, zodat u de meest actuele stand kunt raadplegen. De Iv3-data, zoals die door gemeenten en provincies zijn aangeleverd bij het CBS, zijn bijgewerkt tot en met de jaarrekeningen van 2022. De originele begrotingen en jaarstukken van gemeenten en provincies tot en met 2022 (jaarrekeningen) en 2023 (begrotingen) zijn aan de website toegevoegd. De begrotingen over 2024 worden binnenkort toegevoegd. Door deze informatie en openbare documenten op één plaats beschikbaar te stellen, wil het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bijdragen aan de transparantie en openbaarheid van de financiën van decentrale overheden.

Het Iv3-informatievoorschrift 2023 voor gemeenten is hier te downloaden.

Bijlagen

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2023 en 2024

Tabel 1: Verdeeltabel 2023 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2023 stand september 2023	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2023 stand december 2023
bedrijven	134,78	-	134,78
bewoonde oorden 1930	42,27	-	42,27
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	79,48
bijstandsontvangers	5.168,82	-	5.168,82
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.045,55	-	1.045,55
éénpersoonshuishoudens	166,54	-	166,54
extra groei jongeren	766,20	-	766,20
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	628,55
grote woonkernen	75.166,66	-	75.166,66
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.792,92	1,20	3.794,12
inwoners	375,94	0,07	376,01
inwoners 75+ met drempel	1.329,41	-	1.329,41
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	269,09
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	47,34
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	209,89
jongeren	566,90	0,14	567,04
kernen	114.583,97	-	114.583,97
laag opleidingsniveau met drempel	264,38	-	264,38
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	528,66
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	384,90
loonkostensubsidie	5.168,82	-	5.168,82
migratieachtergrond	386,50	-	386,50
landelijke centrumfunctie	45,41	-	45,41
lokale centrumfunctie	10,86	-	10,86
regionale centrumfunctie	155,44	0,02	155,46
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	13,42
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	31,40
omgevingsadressendichtheid	86,41	-0,01	86,40
onderwijsachterstand	150,84	-	150,84
oppervlak bebouwing buitengebied	7.925,10	-	7.925,10
oppervlak bebouwing buitengebied ∗ bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	2.935,95
oppervlak bebouwing woonkern	6.818,51	-	6.818,51
oppervlak bebouwing woonkern ∗ bodemfactor woonkern	10.743,51	-	10.743,51
oppervlak binnenwater	126,10	-	126,10
oppervlak buitenwater	39,89	-	39,89
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	25,72
oppervlak land	39,00	-	39,00
	0,000%		-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,280%	-	-0,280%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,213%	-	-0,213%
ozb woningen eigenaren	-0,086%	-	-0,086%
	-		-
vast bedrag	980.357,93	-	980.357,93
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	74.175.269,15
verkiezingen Den Haag	1.508.703,68	-	1.508.703,68
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	27.064.336,61
woonruimten	11,81	-	11,81
woonruimten ∗ bodemfactor woonkern	52,99	-	52,99
Uitkeringsfactor	1,311	-0,007	1,304

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2023 en 2024 (vervolg)

Tabel 2: Verdeeltabel 2024 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2023 stand september 2023	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2023 stand december 2023
bedrijven	134,78	-	134,78
bewoonde oorden 1930	42,27	-	42,27
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	79,48
bijstandsontvangers	5.168,82	-40,82	5.128,00
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.045,55	-8,25	1.037,30
éénpersoonshuishoudens	166,54	-0,50	166,04
extra groei jongeren	766,20	-	766,20
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	628,55
grote woonkernen	75.166,66	-	75.166,66
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.794,12	-15,12	3.779,00
inwoners	376,01	-0,03	375,98
inwoners 75+ met drempel	1.329,41	-3,98	1.325,43
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	269,09
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	47,34
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	209,89
jongeren	567,04	-1,27	565,77
kernen	114.583,97	-71,68	114.512,29
laag opleidingsniveau met drempel	264,38	-0,79	263,59
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	528,66
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	384,90
loonkostensubsidie	5.168,82	-40,82	5.128,00
migratieachtergrond	386,50	-0,26	386,24
landelijke centrumfunctie	45,41	-	45,41
lokale centrumfunctie	10,86	-	10,86
regionale centrumfunctie	155,46	-0,34	155,12
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	13,42
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	31,40
omgevingsadressendichtheid	86,40	0,12	86,52
onderwijsachterstand	150,84	-	150,84
oppervlak bebouwing buitengebied	7.925,10	-	7.925,10
oppervlak bebouwing buitengebied ∗ bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	2.935,95
oppervlak bebouwing woonkern	6.818,51	-	6.818,51
oppervlak bebouwing woonkern ∗ bodemfactor woonkern	10.743,51	-	10.743,51
oppervlak binnenwater	126,10	-	126,10
oppervlak buitenwater	39,89	-	39,89
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	33.745,44
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	25,72
oppervlak land	39,00	-	39,00
	-		-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,2796%	-0,0137%	-0,2933%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2127%	-0,0104%	-0,2231%
ozb woningen eigenaren	-0,0857%	-0,0033%	-0,0890%
	-		-
vast bedrag	980.357,93	-	980.357,93
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	74.175.269,15
verkiezingen Den Haag	1.508.703,68	-181.798,24	1.326.905,44
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	27.064.336,61
woonruimten	11,81	-	11,81
woonruimten ∗ bodemfactor woonkern	52,99	-	52,99
uitkeringsfactor	1,304	0,095	1,399

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2023 en 2024 (vervolg)

Tabel 3: Mutaties 2023 ten opzichte van stand september 2023 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	totaal	Sociale basis-voorzieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB	algemene mutaties	ontwikkeling UB	Overige ontwikkeling
bedrijven	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
bewoonde oorden 1930	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
historische woningen in bewoonde oorden 1930	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
bijstandsontvangers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
éénpersoonshuishoudens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
extra groei jongeren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
grote woonkernen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
huishoudens met een laag inkomen met drempel	1,20	-	-	-	1,20	-	-	-	-	-	-	-	-			
inwoners	0,07	-	-	-	-	0,07	-	-	-	-	-	-	-			
inwoners 75+ met drempel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
jongeren	0,14	-	-	-	0,14	-	-	-	-	-	-	-	-			
kernen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
laag opleidingsniveau met drempel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
leerlingen voortgezet onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
loonkostensubsidie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
migratieachtergrond	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
landelijke centrumfunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
lokale centrumfunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
regionale centrumfunctie	0,02	-	-	-	0,02	-	-	-	-	-	-	-	-			
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
oeverlengte*bodemfactor gemeente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
omgevingsadressendichtheid	-0,01	-	-	-	-0,01	-	-	-	-	-	-	-	-			
onderwijsachterstand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
oppervlak bebouwing buitengebied	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
oppervlak bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2023 en 2024 (vervolg)

Mutaties 2023 ten opzichte van stand september 2023 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
oppervlak bebouwing woonkern	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
oppervlak bebouwing woonkern ∗ bodemfactor woonkern	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
oppervlak binnenwater	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
oppervlak buitenwater	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
oppervlak historische kern < 40 ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
oppervlak historische kern > 65 ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
oppervlak land * bodemfactor gemeente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
oppervlak land	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ozb niet-woningen eigenaren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ozb niet-woningen gebruikers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ozb woningen eigenaren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
vast bedrag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
vast bedrag Amsterdam	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
verkiezingen Den Haag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
vast bedrag Rotterdam	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
woonruimten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
woonruimten ∗ bodemfactor woonkern	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2023 en 2024 (vervolg)

Tabel 4: Mutaties 2024 ten opzichte van uitkeringsjaar 2023 stand decembercirculaire 2023 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	Totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB	Algemene mutaties	Ontwikkeling UB	Overige ontwikkeling
bedrijven	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
bewoonde oorden 1930	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
historische woningen in bewoonde oorden 1930	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
bijstandsontvangers	-40,82	-	-40,82	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	-8,25	-	-8,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
éénpersoonshuishoudens	-0,50	-	-	-0,50	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
extra groei jongeren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
grote woonkernen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
huishoudens met een laag inkomen met drempel	-15,12	-	-2,82	-1,56	-10,75	-	-	-	-	-	-	-	-			
inwoners	-0,03	-0,55	-	-	-	0,52	-	-	-	-	-	-	-			
inwoners 75+ met drempel	-3,98	-	-	-3,98	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
jongeren	-1,27	-	-	-	-1,27	-	-	-	-	-	-	-	-			
kernen	-71,68	-0,84	-	-70,84	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
laag opleidingsniveau met drempel	-0,79	-	-	-0,79	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
leerlingen voortgezet onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
loonkostensubsidie	-40,82	-	-40,82	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
migratieachtergrond	-0,26	-0,26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
landelijke centrumfunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
lokale centrumfunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
regionale centrumfunctie	-0,34	-	-	-0,15	-0,19	-	-	-	-	-	-	-	-			
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
oeverlengte*bodemfactor gemeente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
omgevingsadressendichtheid	0,12	0,01	-	-	0,11	-	-	-	-	-	-	-	-			
onderwijsachterstand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
oppervlak bebouwing buitengebied	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
oppervlak bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren 2023 en 2024 (vervolg)

Mutaties 2024 ten opzichte van uitkeringsjaar 2023 stand decembercirculaire 2023 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	Totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB	Algemene mutaties	Ontwikkeling UB	Overige ontwikkeling
oppervlak bebouwing woonkern	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
oppervlak bebouwing woonkern ∗ bodemfactor woonkern	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
oppervlak binnenwater	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
oppervlak buitenwater	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
oppervlak historische kern < 40 ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
oppervlak historische kern > 65 ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
oppervlak land * bodemfactor gemeente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
oppervlak land	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
ozb niet-woningen eigenaren	-0,0137%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,0137%			
ozb niet-woningen gebruikers	-0,0104%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,0104%			
ozb woningen eigenaren	-0,0033%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,0033%			
vast bedrag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
vast bedrag Amsterdam	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
verkiezingen Den Haag	-181.798,24	-	-	-	-	-181.798,24	-	-	-	-	-	-	-			
vast bedrag Rotterdam	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
woonruimten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
woonruimten ∗ bodemfactor woonkern	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			

Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2023 en 2024, gegroepeerd naar cluster

Tabel 1: Bedragen per eenheid stand decembercirculaire 2023 uitkeringsjaar 2023

	Totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
bedrijven	134,78	-	-	-	-	-	84,44	-	-	50,34	-	-	-
bewoonde oorden 1930	42,27	-	-	-	-	-	-	-	-	42,27	-	-	-
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	-	-	-	-	-	-	79,48	-	-	-	-
bijstandsontvangers	5.168,82	-	5.168,82	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.045,55	-	1.045,55	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
éénpersoonshuishoudens	166,54	-	-	166,54	-	-	-	-	-	-	-	-	-
extra groei jongeren	766,20	-	-	-	-	-	-	766,20	-	-	-	-	-
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	-	-	-	-	-	628,55	-	-	-	-	-
grote woonkernen	75.166,66	-	-	-	-	-	75.166,66	-	-	-	-	-	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.794,12	-	355,17	524,59	2.608,55	-	128,93	176,88	-	-	-	-	-
inwoners	376,01	130,86	-	-	-	205,35	11,53	-	146,16	-	-	-117,89	-
inwoners 75+ met drempel	1.329,41	-	-	1.329,41	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	269,09	-	-
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47,34	-	-
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	209,89	-	-
jongeren	567,04	-	-	-	306,69	-	-	260,35	-	-	-	-	-
kernen	114.583,97	5.579,71	-	23.670,91	-	-	-	-	-	85.333,35	-	-	-
laag opleidingsniveau met drempel	264,38	-	-	264,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	-	-	-	-	-	528,66	-	-	-	-	-
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	-	-	-	-	-	384,90	-	-	-	-	-
loonkostensubsidie	5.168,82	-	5.168,82	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
migratieachtergrond	386,50	151,91	-	-	-	-	150,18	84,41	-	-	-	-	-
landelijke centrumfunctie	45,41	-	-	-	-	-	-	-	45,41	-	-	-	-
lokale centrumfunctie	10,86	-	-	-	-	-	5,39	-	5,47	-	-	-	-
regionale centrumfunctie	155,46	29,08	-	49,99	45,79	-	-	-	30,60	-	-	-	-
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	-	-	-	-	-	-	-	13,42	-	-	-
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	-	-	-	-	-	-	-	31,40	-	-	-
omgevingsadressendichtheid	86,40	17,54	-	-	-26,31	3,66	18,26	-	-	73,25	-	-	-
onderwijsachterstand	150,84	-	-	-	-	-	-	150,84	-	-	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied	7.925,10	-	-	-	-	-	-	-	-	7.925,10	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	-	-	-	-	-	-	-	2.935,95	-	-	-

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2023 en 2024, gegroepeerd naar cluster (vervolg)

Bedragen per eenheid stand decembercirculaire 2023 uitkeringsjaar 2023

	Totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
oppervlak bebouwing woonkern	6.818,51	-	-	-	-	-	-	-	-	6.818,51	-	-	-
oppervlak bebouwing woonkern ∗ bodemfactor woonkern	10.743,51	-	-	-	-	-	-	-	-	10.743,51	-	-	-
oppervlak binnenwater	126,10	-	-	-	-	-	-	-	-	126,10	-	-	-
oppervlak buitenwater	39,89	-	-	-	-	-	-	-	-	39,89	-	-	-
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	-	-	-	-	-	-	-	25,72	-	-	-
oppervlak land	39,00	-	-	-	-	-	-	25,26	-	13,74	-	-	-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,2796%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,2796%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2127%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,2127%
ozb woningen eigenaren	-0,0857%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,0857%
vast bedrag	980.357,93	-	-	-	-	529.200,02	-	-	-	401.336,28	-	-	49.821,63
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	74.175.269,15	-	-
verkiezingen Den Haag	1.508.703,68	-	-	-	-	1.508.703,68	-	-	-	-	-	-	-
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.064.336,61	-	-
woonruimten	11,81	-	-	-	-	82,83	56,12	-	-	-65,05	-	-	-62,09
woonruimten ∗ bodemfactor woonkern	52,99	-	-	-	-	-	-	-	-	52,99	-	-	-

Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2023 en 2024, gegroepeerd naar cluster (vervolg)

Tabel 2: Bedragen per eenheid stand decembercirculaire 2023 uitkeringsjaar 2024

	Totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
bedrijven	134,78	-	-	-	-	-	84,44	-	-	50,34	-	-	-
bewoonde oorden 1930	42,27	-	-	-	-	-	-	-	-	42,27	-	-	-
historische woningen in bewoonde oorden 1930	79,48	-	-	-	-	-	-	-	79,48	-	-	-	-
bijstandsontvangers	5.128,00	-	5.128,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	1.037,30	-	1.037,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
éénpersoonshuishoudens	166,04	-	-	166,04	-	-	-	-	-	-	-	-	-
extra groei jongeren	766,20	-	-	-	-	-	-	766,20	-	-	-	-	-
extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	628,55	-	-	-	-	-	-	628,55	-	-	-	-	-
grote woonkernen	75.166,66	-	-	-	-	-	75.166,66	-	-	-	-	-	-
huishoudens met een laag inkomen met drempel	3.779,00	-	352,35	523,03	2.597,80	-	128,93	176,88	-	-	-	-	-
inwoners	375,98	130,31	-	-	-	205,87	11,53	-	146,16	-	-	-117,89	-
inwoners 75+ met drempel	1.325,43	-	-	1.325,43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inwoners waddengemeenten (<2500 inwoners)	269,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	269,09	-	-
inwoners waddengemeenten (>7500 inwoners)	47,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47,34	-	-
inwoners waddengemeenten (2500 tot 7500 inwoners)	209,89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	209,89	-	-
jongeren	565,77	-	-	-	305,42	-	-	260,35	-	-	-	-	-
kernen	114.512,29	5.578,87	-	23.600,07	-	-	-	-	-	85.333,35	-	-	-
laag opleidingsniveau met drempel	263,59	-	-	263,59	-	-	-	-	-	-	-	-	-
leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	528,66	-	-	-	-	-	-	528,66	-	-	-	-	-
leerlingen voortgezet onderwijs	384,90	-	-	-	-	-	-	384,90	-	-	-	-	-
loonkostensubsidie	5.128,00	-	5.128,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
migratieachtergrond	386,24	151,65	-	-	-	-	150,18	84,41	-	-	-	-	-
landelijke centrumfunctie	45,41	-	-	-	-	-	-	-	45,41	-	-	-	-
lokale centrumfunctie	10,86	-	-	-	-	-	5,39	-	5,47	-	-	-	-
regionale centrumfunctie	155,12	29,08	-	49,84	45,60	-	-	-	30,60	-	-	-	-
oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13,42	-	-	-	-	-	-	-	-	13,42	-	-	-
oeverlengte*bodemfactor gemeente	31,40	-	-	-	-	-	-	-	-	31,40	-	-	-
omgevingsadressendichtheid	86,52	17,55	-	-	-26,20	3,66	18,26	-	-	73,25	-	-	-
onderwijsachterstand	150,84	-	-	-	-	-	-	150,84	-	-	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied	7.925,10	-	-	-	-	-	-	-	-	7.925,10	-	-	-
oppervlak bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	2.935,95	-	-	-	-	-	-	-	-	2.935,95	-	-	-

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2023 en 2024, gegroepeerd naar cluster (vervolg)

Bedragen per eenheid stand septembercirculaire 2023 uitkeringsjaar 2024

	Totaal	Sociale basisvoor-zieningen	Participatie	Wmo	Jeugd	Bestuur en ondersteuning	Orde en veiligheid	Onderwijs	Sport, cultuur en recreatie	Infrastructuur, ruimte en milieu	Overig	Overige Eigen Middelen	OZB
oppervlak bebouwing woonkern	6.818,51	-	-	-	-	-	-	-	-	6.818,51	-	-	-
oppervlak bebouwing woonkern ∗ bodemfactor woonkern	10.743,51	-	-	-	-	-	-	-	-	10.743,51	-	-	-
oppervlak binnenwater	126,10	-	-	-	-	-	-	-	-	126,10	-	-	-
oppervlak buitenwater	39,89	-	-	-	-	-	-	-	-	39,89	-	-	-
oppervlak historische kern < 40 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern > 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak historische kern 40 tot 65 ha	33.745,44	-	-	-	-	-	-	-	18.619,46	15.125,98	-	-	-
oppervlak land * bodemfactor gemeente	25,72	-	-	-	-	-	-	-	-	25,72	-	-	-
oppervlak land	39,00	-	-	-	-	-	-	25,26	-	13,74	-	-	-
ozb niet-woningen eigenaren	-0,2933%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,2933%
ozb niet-woningen gebruikers	-0,2231%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,2231%
ozb woningen eigenaren	-0,0890%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,0890%
vast bedrag	980.357,93	-	-	-	-	529.200,02	-	-	-	401.336,28	-	-	49.821,63
vast bedrag Amsterdam	74.175.269,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	74.175.269,15	-	-
verkiezingen Den Haag	1.326.905,44	-	-	-	-	1.326.905,44	-	-	-	-	-	-	-
vast bedrag Rotterdam	27.064.336,61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.064.336,61	-	-
woonruimten	11,81	-	-	-	-	82,83	56,12	-	-	-65,05	-	-	-62,09
woonruimten ∗ bodemfactor woonkern	52,99	-	-	-	-	-	-	-	-	52,99	-	-	-

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkering 2023-2028

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkering 2023-2028 (in duizenden euro's)

clusterindeling van het nieuwe verdeelmodel	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Vindplaats
Algemene uitkering voorafgaand jaar	34.126.138	35.546.854	38.393.830	40.348.642	38.363.467	40.130.076	
algemene mutaties							
- accres	2.412.629	2.410.752	2.115.747	-2.301.476	1.081.885		mei 2022, § 2.2-1
- accres bijstelling tranches 2022 en verder	-701	-111.257	-30.695	916.022	-3.366		mei 2023, § 2.2-1
- accres bijstelling tranches 2023 en verder	533.963	861.587	392.416	115.600	687.275	1.646.519	mei 2023, § 2.2-1
- opschalingskorting (coalitieakkoord)				-675.000			mei 2022, § 2.2-2
- plafond BTW-compensatiefonds	-440.407						september 2022, § 2.2-2
- Plafond BTW-compensatiefonds (afrekening 2022)	-2.929	2.929					mei 2023, § 2.2-2
- plafond BTW-compensatiefonds 2023	359.367	-359.367					september 2023, § 2.2-2
- Eenmalige rijksbijdrage				924.000	-924.000		september 2022, § 2.2-4
- Financieringssystematiek					924.000		september 2023, § 2.2-3
- knelpunten verdeelproblematiek	-89	-91	-93	-95	-97	-100	september 2023, § 2.2-4
- bevolkingsdaling	11.245						september 2022, § 2.2-3
- kennisscentrum explosieven WOII			908				mei 2021, § 2.2-5
- volkshuisvestingsfonds	-150.000			150.000			mei 2022, § 2.2-4
- woningbouwimpuls	-100.000			100.000			mei 2022, § 2.2-5
cluster Participatie							
- Participatie: Wajong overheveling vanuit IU	56.175	1.152	1.047	1.518	11.084		mei 2022, § 2.2-13
- Participatie: Regulier werk overheveling vanuit IU	53.384	2.987	4.857	4.172	14.936		mei 2022, § 2.2-13
- loon- en prijsbijstelling	6.464	2	361	-7.316			mei 2023, § 2.2-4
- IPS-trajecten	-10.750	10.750					september 2022, § 2.2-10
- energietoeslag	-1.904.000						december 2022, § 2.2-1
- aanvullende pakket re-integratie	-14.740						september 2021, § 2.2-9
- gemeentelijk schuldenbeleid	-30.000						september 2021, § 2.2-10
- bijzondere bijstand	-50.000						december 2022, § 2.2-2
- Breed Offensief	-9.138						december 2022, § 2.23
- Uitvoeringskosten bijzondere bijstand zelfstandigen	-4.613						december 2022, § 2.2-4
- impuls re-integratie	-43.438						september 2021, § 2.2-9
- Flankerend armoedebeleid	50.000		-50.000				september 2023, § 2.2-7
- Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden	40.000	-40.000					mei 2023, § 2.2-6
- Re-integratie						-20.000	september 2023, § 2.2-5
- Wet Visueel beperkten		-900	-40	-40	-30	-40	september 2023, § 2.2-6
cluster Individuele voorzieningen Wmo							
- wmo 2015 m.u.v. Beschermd Wonen	-3.343						mei 2019, § 2.2-7
- abonnementstarief Wmo	-3.000						maart 2018, § 2.2-7
- loon- en prijsbijstelling	-185	-261					september 2019, § 2.2-8
- uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten	-21						september 2022, § 2.2-11
- geen aanspraak op begeleiding		-9.000	-9.000	-9.000			mei 2021, § 2.2-11
- overgangsrecht levenslang		1.157	1.157	1.157	1.158	1.157	mei 2023, § 2.2-14
- mobiliteitshulpmiddelen	-1.500	-1.000					december 2020, § 2.2-4
- continuiteit van zorg: meerkosten wmo	-10.900						december 2022, § 2.2-7
- nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen Wlz	1.500	1.000					september 2021, § 2.2-7
- eigen bijdrage huishoudelijke hulp (coalitieakkoord)			-95.000				mei 2022, § 2.2-14
- Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp (coalitieakkoord)			95.000				mei 2023, § 2.2-13a
- Herinvoering eigen bijdrage Wmo				-225.000			mei 2023, § 2.2-13b
- Integraal Zorgakkoord (Wmo abonnementstarief)			110.000				mei 2023, § 2.2-12
- Hulpmiddelen thuis laten staan	200	300	200	100	-	200	september 2023, § 2.2-8
cluster Sociale basisvoorzieningen							
- toezicht voorschoolse educatie	1.909	-1.020					mei 2023, § 2.2-15
- landelijke vreemdelingenvoorzieningen	4.400						september 2022, § 2.2-6
- Asiel (inburgering)	20.000	-10.000	-30.000				september 2022, § 2.2-7
- versterking ondersteuning wijkteams				5.000		-50.000	mei 2023, § 2.2-16
- impuls integraal werken	-3.000	-3.000					december 2021, § 2.2-3
- Inburgering: overheveling vanuit IU	76.571	-2.134	-2.370	-1.077	-423		mei 2022, § 2.2-18
- valpreventie bij ouderen (coalitieakkoord)	-10.000	-5.000		-833	-834		mei 2022, § 2.2-19
- rijksvaccinatieprogramma meningokokken en informed consent	42	42					september 2018, § 2.2-7
- prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg	2.252						mei 2021, § 2.2-14
- Rijksvaccinatieprogramma		4.427		-265			september 2023, § 2.2-9
cluster Individuele voorzieningen Jeugd							
- jeugdzorg	138.263	-83.063	-504.000	-859.000			december 2023, § 2.2-3
- loon- en prijsbijstelling jeugdzorg		126.806	-50.941	-75.865			september 2023, § 2.2-10
- loon- en prijsbijstelling voogdij 18+	50.638			-50.684			mei 2023, § 2.2-9
- Voogdij 18+: overheveling vanuit IU	736.676						mei 2022, § 2.2-17
- Werkdrukverlaging jeugdbescherming	-10.000	10.000					mei 2023, § 2.2-11
- ketensystemen jeugd		338					mei 2018, § 2.2-10
- uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten	-37						september 2022, § 2.2-11
- jeugdhulp	-291.100						mei 2022, § 2.2-9
- verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen	1.900						mei 2019, § 2.2-16
- compensatieregeling Voogdij/18+	-57.394	27.394					december 2023, § 2.2-2
- continuïteit van zorg: meerkosten jeugd	-8.200						december 2022, § 2.2-7
cluster Sport, cultuur en recreatie							
-							
cluster Infrastructuur, ruimte en milieu							
- Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)	-						september 2023, § 2.2-11
- handhaving energielabel C kantoren	504			-2.351			mei 2023, § 2.2-21
- Wet Goed Verhuurderschap	12.404						december 2022, § 2.2-12
cluster Bestuur en ondersteuning							
- GDI voorzieningen 2022	-7.993	7.993					mei 2023, § 2.2-20
- Bijdrage centrale financiering GDI	-7.583						september 2022, § 2.2-9
- handelsregister	806						mei 2018, § 2.2-15
- Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	3.300						mei 2023, § 2.2-17
- permanente registratie en briefstembureau kiezers buitenland	-						mei 2023, § 2.2-18
- extra bijdragen BRP	3.107	-1.567					december 2023, § 2.2-1
- robuust rechtsbeschermingssysteem	2.000					-25.000	mei 2023, § 2.2-13
- Wet Open Overheid (structureel)	5.258	5.257	5.258	5.258			mei 2021, § 2.2-18
- Wet Open Overheid (incidenteel)					-24.979		mei 2021, § 2.2-18
- raadsledenvergoeding kleine gemeenten	9.776						mei 2022, § 2.2-6
- Toegankelijkheid verkiezingen	-2.700						december 2022, § 2.2-8
- Aanpassing software burgerlijke stand	-95						december 2022, § 2.2-9
- Opstartkosten kiescollege	-450						december 2022, § 2.2-10
- Kiescollege verkiezingskosten	-948						december 2022, § 2.2-11
- Kiescollege niet ingezetenen	237	-237					mei 2023, § 2.2-19
- systeemleren monitoring	5.000					-10.000	mei 2023, § 2.2-16
Algemene uitkering	35.546.854	38.393.830	40.348.642	38.363.467	40.130.076	41.672.812	

Bijlage 2.5 Aanvullende informatie uitkeringsfactor

Het begrip uitkeringsfactor

Op diverse plaatsen in deze circulaire wordt de term uitkeringsfactor genoemd, de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor. De berekening van de uitkeringsfactor is gebaseerd op twee grootheden. De eerste is globaal genomen de som van de algemene uitkering en de ozb-maatstaf, een bedrag van ongeveer € 40 miljard[10]. De tweede is de zogenaamde uitkeringsbasis, ongeveer € 29,5 miljard[11]. Dat bedrag wordt verkregen door van alle maatstaven de aantallen te vermenigvuldigen met het bijbehorende bedrag per eenheid (de uitkomst hiervan heet de - landelijke – uitkeringsbasis; er is ook een uitkeringsbasis voor elke gemeente: het product van de gemeentelijke aantallen en de bedragen per eenheid). Beide grootheden worden op elkaar gedeeld om uit te komen op de uitkeringsfactor, die nu ongeveer 1,300 à 1,490 bedraagt[12]. Afronding op drie decimalen is gebruikelijk. Bij definitieve vaststelling van de uitkeringsfactor wordt afgerond op vier decimalen.

De uitkeringsfactor speelt bij de verdeling van bedragen steeds een rol en is daardoor aan veranderingen onderhevig. Die ontstaan – meer bijzondere oorzaken als veranderingen in het verdeelstelsel buiten beschouwing latend - door twee oorzaken:

1. Mutaties in de algemene uitkering

Sommige mutaties in de algemene uitkering worden over de gemeenten verdeeld naar rato van de gemeentelijke uitkeringsbasis. Dit gebeurt door de uitkeringsfactor te verhogen (bij een toevoeging) of te verlagen (bij een uitname). Deze verdeelwijze illustreert ook het praktische nut van de uitkeringsfactor. Het alternatief om hetzelfde effect voor de verdeling te bereiken zou zijn om alle bedragen per eenheid met een gelijk percentage te verhogen of te verlagen.

2. Veranderingen in het aantal eenheden van de maatstaven

Door de groei van bijvoorbeeld het aantal inwoners neemt de uitkeringsbasis toe. Door een verlaging van de uitkeringsfactor wordt ervoor gezorgd dat niet meer algemene uitkering wordt uitgekeerd dan beschikbaar is. Opnieuw geldt dat zonder uitkeringsfactor alle bedragen per eenheid zouden moeten worden verlaagd om hetzelfde effect te bereiken. Verlaging van het bedrag per inwoner zou even eenvoudig zijn als verlaging van de uitkeringsfactor, maar die verdeelwijze doet geen recht aan de beoogde dynamiek van de verdeling.

Berekening uitkeringsfactoren in constante prijzen

Om gemeenten die hun begroting in constante prijzen willen opstellen te faciliteren, is in de gemeentefondsrubriek op internet zoals gebruikelijk een rekenmodel in constante prijzen

[10] Voor uitkeringsjaar 2023 stand septembercirculaire 2023.
[11] Voor uitkeringsjaar 2023 stand septembercirculaire 2023.
[12] Uitkeringsfactor 2023-2028 stand septembercirculaire 2023.

gepubliceerd. In dit rekenmodel is een hulpmiddel opgenomen waarin gemeenten hun eigen prijsindexen kunnen invullen en/of loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt. Op basis van de CEP of de MEV worden in het rekenmodel en in hoofdstuk 4 van de circulaires, als service, de ramingsgegevens van een aantal indicatoren van het CPB gepresenteerd. Na het invullen van de indexatiecijfers berekent het model automatisch de uitkering in het gemeentefonds in constante prijzen.

Bijlage 3.2-1 Decentralisatie-uitkering Energietoelage

Decentralisatie-uitkering Energietoelage			
Gemeente	**Te ontvangen compensatie a.g.v. verdeelherstel-actie 2022 via DU**	**Te ontvangen budget Energietoeslag 2023 via DU**	**Totaalbedrag 2023**
Aa en Hunze	208.890	1.058.606	1.267.496
Aalsmeer		881.855	881.855
Aalten		915.331	915.331
Achtkarspelen	287.924	1.654.027	1.941.951
Alblasserdam	104.324	898.638	1.002.963
Albrandswaard	183.231	804.246	987.478
Alkmaar		5.439.575	5.439.575
Almelo	66.921	5.651.461	5.718.383
Almere		8.393.589	8.393.589
Alphen aan den Rijn		3.264.481	3.264.481
Alphen-Chaam	87.994	323.984	411.978
Altena	255.102	1.893.319	2.148.421
Ameland	25.092	121.878	146.970
Amersfoort		5.497.384	5.497.384
Amstelveen		3.408.847	3.408.847
Amsterdam		70.995.674	70.995.674
Apeldoorn		6.499.063	6.499.063
Arnhem		13.031.271	13.031.271
Assen		3.263.999	3.263.999
Asten		540.560	540.560
Baarle-Nassau	89.885	337.126	427.012
Baarn		959.112	959.112
Barendrecht		1.260.875	1.260.875
Barneveld		1.498.781	1.498.781
Beek	18.097	711.513	729.610
Beekdaelen	108.200	1.506.188	1.614.387
Beesel		631.742	631.742
Berg en Dal	568.864	2.189.284	2.758.148
Bergeijk		483.075	483.075
Bergen (L.)	48.329	540.527	588.856
Bergen (NH.)	145.193	1.267.700	1.412.893
Bergen op Zoom		3.512.279	3.512.279
Berkelland		1.715.370	1.715.370
Bernheze		864.945	864.945
Best		882.102	882.102
Beuningen	26.032	982.620	1.008.653
Beverwijk		1.918.341	1.918.341
Bladel		552.434	552.434
Blaricum	101.511	406.481	507.992
Bloemendaal	183.224	717.594	900.818
Bodegraven-Reeuwijk	85.589	1.065.367	1.150.956
Boekel		260.760	260.760
Borger-Odoorn	285.316	1.272.422	1.557.737
Borne		798.559	798.559
Borsele		705.182	705.182

Decentralisatie-uitkering Energietoelage			
Gemeente	**Te ontvangen compensatie a.g.v. verdeelherstel-actie 2022 via DU**	**Te ontvangen budget Energietoeslag 2023 via DU**	**Totaalbedrag 2023**
Boxtel		1.202.634	1.202.634
Breda		8.528.615	8.528.615
Bronckhorst	134.814	1.359.337	1.494.151
Brummen	148.593	907.560	1.056.153
Brunssum		1.815.303	1.815.303
Bunnik	28.067	347.935	376.002
Bunschoten		470.368	470.368
Buren	146.045	863.054	1.009.099
Capelle aan den IJssel	437.867	4.262.504	4.700.371
Castricum		841.868	841.868
Coevorden	181.869	1.882.783	2.064.653
Cranendonck		667.904	667.904
Culemborg		1.187.174	1.187.174
Dalfsen		811.990	811.990
Dantumadiel	183.496	1.080.736	1.264.232
De Bilt	90.307	1.703.873	1.794.180
De Fryske Marren		2.107.889	2.107.889
De Ronde Venen	140.522	1.440.554	1.581.076
De Wolden	98.101	891.089	989.191
Delft		5.858.960	5.858.960
Den Helder		3.260.601	3.260.601
Deurne		1.159.329	1.159.329
Deventer		5.437.387	5.437.387
Diemen		1.365.245	1.365.245
Dijk en Waard		2.165.459	2.165.459
Dinkelland		682.174	682.174
Doesburg	217.794	879.589	1.097.383
Doetinchem		3.198.986	3.198.986
Dongen		860.492	860.492
Dordrecht		6.845.790	6.845.790
Drechterland	17.091	623.996	641.087
Drimmelen		722.389	722.389
Dronten		1.481.815	1.481.815
Druten	11.141	760.447	771.588
Duiven		1.003.980	1.003.980
Echt-Susteren		1.224.999	1.224.999
Edam-Volendam		834.876	834.876
Ede		3.247.879	3.247.879
Eemnes	52.983	301.466	354.449
Eemsdelta	538.943	3.380.258	3.919.201
Eersel		521.241	521.241
Eijsden-Margraten		697.302	697.302
Eindhoven		11.663.518	11.663.518
Elburg		734.321	734.321
Emmen		6.837.429	6.837.429

Decentralisatie-uitkering Energietoelage			
Gemeente	**Te ontvangen compensatie a.g.v. verdeelherstel-actie 2022 via DU**	**Te ontvangen budget Energietoeslag 2023 via DU**	**Totaalbedrag 2023**
Enkhuizen		988.332	988.332
Enschede		12.589.602	12.589.602
Epe	54.482	1.377.146	1.431.628
Ermelo		874.343	874.343
Etten-Leur		1.617.545	1.617.545
Geertruidenberg		874.683	874.683
Geldrop-Mierlo		1.691.407	1.691.407
Gemert-Bakel	6.050	1.245.875	1.251.925
Gennep		654.206	654.206
Gilze en Rijen	106.159	1.104.420	1.210.579
Goeree-Overflakkee	327.241	1.918.060	2.245.301
Goes		1.722.642	1.722.642
Goirle	74.658	873.617	948.275
Gooise Meren		2.207.118	2.207.118
Gorinchem		2.177.135	2.177.135
Gouda		3.816.792	3.816.792
Groningen		17.101.784	17.101.784
Gulpen-Wittem	141.870	689.506	831.376
Haaksbergen		891.432	891.432
Haarlem		7.008.721	7.008.721
Haarlemmermeer		4.657.441	4.657.441
Halderberge	135.962	1.241.629	1.377.591
Hardenberg		2.013.690	2.013.690
Harderwijk		1.863.887	1.863.887
Hardinxveld-Giessendam		554.817	554.817
Harlingen	29.814	1.169.922	1.199.736
Hattem		301.761	301.761
Heemskerk		1.381.225	1.381.225
Heemstede		801.783	801.783
Heerde		404.234	404.234
Heerenveen		2.628.221	2.628.221
Heerlen		8.421.165	8.421.165
Heeze-Leende	13.699	452.748	466.447
Heiloo	37.046	912.192	949.238
Hellendoorn		935.355	935.355
Helmond		5.457.666	5.457.666
Hendrik-Ido-Ambacht		890.011	890.011
Hengelo		4.582.065	4.582.065
Het Hogeland	500.562	2.670.522	3.171.084
Heumen	65.047	609.633	674.680
Heusden		1.461.270	1.461.270
Hillegom		652.752	652.752
Hilvarenbeek	12.564	438.317	450.881
Hilversum		4.276.500	4.276.500
Hoeksche Waard	83.859	2.690.193	2.774.052

Decentralisatie-uitkering Energietoelage			
Gemeente	**Te ontvangen compensatie a.g.v. verdeelherstel-actie 2022 via DU**	**Te ontvangen budget Energietoeslag 2023 via DU**	**Totaalbedrag 2023**
Hof van Twente	112.599	1.424.255	1.536.854
Hollands Kroon	5.631	1.750.605	1.756.237
Hoogeveen		2.581.017	2.581.017
Hoorn		3.510.959	3.510.959
Horst aan de Maas		1.098.745	1.098.745
Houten		1.205.087	1.205.087
Huizen		1.952.950	1.952.950
Hulst		980.079	980.079
IJsselstein		1.191.506	1.191.506
Kaag en Braassem	128.396	936.538	1.064.935
Kampen		2.003.148	2.003.148
Kapelle		347.328	347.328
Katwijk		1.809.490	1.809.490
Kerkrade		3.626.040	3.626.040
Koggenland		580.987	580.987
Krimpen aan den IJssel	184.344	1.305.254	1.489.599
Krimpenerwaard	253.866	2.056.324	2.310.190
Laarbeek	114.947	890.693	1.005.639
Land van Cuijk		3.226.399	3.226.399
Landgraaf		2.295.833	2.295.833
Landsmeer	67.163	376.278	443.441
Lansingerland	171.169	1.607.966	1.779.135
Laren	83.847	486.376	570.223
Leeuwarden		8.457.843	8.457.843
Leiden		6.474.946	6.474.946
Leiderdorp		922.538	922.538
Leidschendam-Voorburg		3.936.412	3.936.412
Lelystad		4.274.609	4.274.609
Leudal		1.104.490	1.104.490
Leusden		767.953	767.953
Lingewaard		1.602.134	1.602.134
Lisse		760.154	760.154
Lochem	84.378	1.335.980	1.420.358
Loon op Zand	71.652	976.329	1.047.981
Lopik	135.430	459.505	594.935
Losser	53.444	954.684	1.008.128
Maasdriel	108.746	932.121	1.040.867
Maasgouw		881.420	881.420
Maashorst		2.093.326	2.093.326
Maassluis	46.412	1.706.239	1.752.651
Maastricht		8.604.947	8.604.947
Medemblik		1.690.258	1.690.258
Meerssen		663.753	663.753
Meierijstad		2.368.901	2.368.901
Meppel		1.466.414	1.466.414

Decentralisatie-uitkering Energietoelage			
Gemeente	**Te ontvangen compensatie a.g.v. verdeelherstel-actie 2022 via DU**	**Te ontvangen budget Energietoeslag 2023 via DU**	**Totaalbedrag 2023**
Middelburg		2.316.484	2.316.484
Midden-Delfland	26.023	451.023	477.046
Midden-Drenthe		1.266.132	1.266.132
Midden-Groningen	509.321	4.173.048	4.682.370
Moerdijk	162.346	1.504.129	1.666.475
Molenlanden	198.498	1.211.837	1.410.335
Montferland		1.556.663	1.556.663
Montfoort		325.747	325.747
Mook en Middelaar	58.178	290.945	349.123
Neder-Betuwe	175.852	892.419	1.068.271
Nederweert		592.508	592.508
Nieuwegein		2.512.994	2.512.994
Nieuwkoop	24.093	779.828	803.922
Nijkerk		1.303.849	1.303.849
Nijmegen		12.998.415	12.998.415
Nissewaard		4.477.432	4.477.432
Noardeast-Fryslân	50.016	2.320.773	2.370.790
Noord-Beveland	69.301	327.874	397.176
Noordenveld		1.226.089	1.226.089
Noordoostpolder		1.826.724	1.826.724
Noordwijk		1.481.837	1.481.837
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	20.854	675.371	696.225
Nunspeet		831.089	831.089
Oegstgeest		679.423	679.423
Oirschot		469.781	469.781
Oisterwijk	8.112	1.206.387	1.214.500
Oldambt	319.214	2.981.188	3.300.403
Oldebroek		698.088	698.088
Oldenzaal		1.442.626	1.442.626
Olst-Wijhe	100.908	721.047	821.955
Ommen		581.409	581.409
Oost Gelre		714.220	714.220
Oosterhout		2.394.571	2.394.571
Ooststellingwerf	104.115	1.385.829	1.489.943
Oostzaan		289.206	289.206
Opmeer		327.776	327.776
Opsterland	108.879	1.311.843	1.420.721
Oss		3.880.569	3.880.569
Oude IJsselstreek		1.856.986	1.856.986
Ouder-Amstel	63.470	544.978	608.449
Oudewater		314.622	314.622
Overbetuwe	151.588	1.661.124	1.812.712
Papendrecht	37.932	1.321.052	1.358.984
Peel en Maas		1.247.850	1.247.850
Pekela	139.109	934.551	1.073.660

Decentralisatie-uitkering Energietoelage			
Gemeente	**Te ontvangen compensatie a.g.v. verdeelherstel-actie 2022 via DU**	**Te ontvangen budget Energietoeslag 2023 via DU**	**Totaalbedrag 2023**
Pijnacker-Nootdorp	105.325	1.308.709	1.414.034
Purmerend		3.838.644	3.838.644
Putten		712.697	712.697
Raalte		1.196.244	1.196.244
Reimerswaal		803.668	803.668
Renkum	79.370	1.445.331	1.524.701
Renswoude		109.250	109.250
Reusel-De Mierden		302.081	302.081
Rheden	330.207	2.823.333	3.153.541
Rhenen	51.210	727.414	778.624
Ridderkerk		2.223.169	2.223.169
Rijssen-Holten		1.112.987	1.112.987
Rijswijk		3.150.962	3.150.962
Roerdalen	45.511	830.788	876.300
Roermond		3.858.710	3.858.710
Roosendaal		3.696.992	3.696.992
Rotterdam		57.450.175	57.450.175
Rozendaal		16.771	16.771
Rucphen	98.711	1.067.338	1.166.049
Schagen		1.756.587	1.756.587
Scherpenzeel		228.927	228.927
Schiedam		5.041.197	5.041.197
Schiermonnikoog	10.131	50.197	60.329
Schouwen-Duiveland	354.586	1.638.798	1.993.384
's-Gravenhage		38.595.561	38.595.561
's-Hertogenbosch		7.477.166	7.477.166
Simpelveld	40.943	502.781	543.724
Sint-Michielsgestel		785.267	785.267
Sittard-Geleen		6.028.918	6.028.918
Sliedrecht		1.058.822	1.058.822
Sluis	224.408	1.238.414	1.462.822
Smallingerland		3.222.811	3.222.811
Soest		1.751.874	1.751.874
Someren		678.078	678.078
Son en Breugel		443.028	443.028
Stadskanaal	214.020	2.419.449	2.633.469
Staphorst		330.999	330.999
Stede Broec		660.475	660.475
Steenbergen		903.422	903.422
Steenwijkerland		2.027.671	2.027.671
Stein		829.197	829.197
Stichtse Vecht		2.139.126	2.139.126
Súdwest-Fryslân		4.665.484	4.665.484
Terneuzen		2.490.447	2.490.447
Terschelling	3.354	160.626	163.979

Decentralisatie-uitkering Energietoelage			
Gemeente	**Te ontvangen compensatie a.g.v. verdeelherstel-actie 2022 via DU**	**Te ontvangen budget Energietoeslag 2023 via DU**	**Totaalbedrag 2023**
Texel		562.174	562.174
Teylingen		821.323	821.323
Tholen	57.212	971.122	1.028.334
Tiel		2.117.428	2.117.428
Tilburg		12.108.305	12.108.305
Tubbergen	131.566	702.909	834.475
Twenterand	39.050	1.360.650	1.399.700
Tynaarlo	5.419	1.103.952	1.109.371
Tytsjerksteradiel		1.264.427	1.264.427
Uitgeest	1.760	348.386	350.146
Uithoorn		1.010.164	1.010.164
Urk		335.656	335.656
Utrecht		15.376.143	15.376.143
Utrechtse Heuvelrug	223.031	1.900.090	2.123.121
Vaals	86.958	797.403	884.361
Valkenburg aan de Geul	208.976	1.024.255	1.233.232
Valkenswaard		1.342.758	1.342.758
Veendam		1.855.583	1.855.583
Veenendaal		2.670.911	2.670.911
Veere	153.772	676.243	830.015
Veldhoven		1.235.859	1.235.859
Velsen		3.110.032	3.110.032
Venlo		6.003.204	6.003.204
Venray		1.719.200	1.719.200
Vijfheerenlanden	26.230	2.079.188	2.105.418
Vlaardingen		4.699.495	4.699.495
Vlieland		48.832	48.832
Vlissingen		2.903.431	2.903.431
Voerendaal	41.798	429.207	471.005
Voorne aan Zee	185.508	2.948.044	3.133.551
Voorschoten		809.638	809.638
Voorst		788.460	788.460
Vught		972.551	972.551
Waadhoeke		2.191.578	2.191.578
Waalre	13.234	547.974	561.208
Waalwijk		2.185.180	2.185.180
Waddinxveen		953.381	953.381
Wageningen		1.472.552	1.472.552
Wassenaar	297.168	1.223.510	1.520.677
Waterland	115.884	584.652	700.536
Weert		2.221.206	2.221.206
West Betuwe	95.361	1.536.704	1.632.065
West Maas en Waal	69.247	781.599	850.846
Westerkwartier		2.345.235	2.345.235
Westerveld	51.042	771.629	822.671

Decentralisatie-uitkering Energietoelage			
Gemeente	**Te ontvangen compensatie a.g.v. verdeelherstel-actie 2022 via DU**	**Te ontvangen budget Energietoeslag 2023 via DU**	**Totaalbedrag 2023**
Westervoort	190.039	862.973	1.053.012
Westerwolde	195.560	1.509.971	1.705.532
Westland		2.779.278	2.779.278
Weststellingwerf		1.267.244	1.267.244
Wierden		649.506	649.506
Wijchen		1.706.033	1.706.033
Wijdemeren	274.636	978.918	1.253.554
Wijk bij Duurstede		709.655	709.655
Winterswijk		1.159.261	1.159.261
Woensdrecht		717.516	717.516
Woerden		1.541.871	1.541.871
Wormerland		592.370	592.370
Woudenberg		283.083	283.083
Zaanstad		7.994.515	7.994.515
Zaltbommel	30.609	987.742	1.018.350
Zandvoort	291.474	1.268.971	1.560.444
Zeewolde		661.156	661.156
Zeist		3.150.429	3.150.429
Zevenaar		2.179.046	2.179.046
Zoetermeer		5.506.609	5.506.609
Zoeterwoude		168.848	168.848
Zuidplas	176.632	1.446.230	1.622.862
Zundert		647.261	647.261
Zutphen		2.908.934	2.908.934
Zwartewaterland		639.612	639.612
Zwijndrecht	181.414	2.548.641	2.730.055
Zwolle		5.792.182	5.792.182
Totaal	**15.547.557**	**851.952.443**	**867.500.007**

Bijlage 3.2-2 Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Aa en Hunze	347.971	Boxtel	216.447
Aalsmeer	176.313	Breda	793.255
Aalten	214.980	Bronckhorst	390.585
Achtkarspelen	222.447	Brummen	183.595
Alblasserdam	123.273	Brunssum	155.420
Albrandswaard	154.160	Bunnik	129.852
Alkmaar	520.878	Bunschoten	147.450
Almelo	355.392	Buren	245.178
Almere	923.005	Capelle aan den IJssel	292.315
Alphen aan den Rijn	541.499	Castricum	210.543
Alphen-Chaam	153.646	Coevorden	398.318
Altena	400.756	Cranendonck	177.237
Ameland	104.398	Culemborg	171.830
Amersfoort	654.972	Dalfsen	276.024
Amstelveen	406.926	Dantumadiel	177.646
Amsterdam	3.397.396	De Bilt	249.514
Apeldoorn	891.138	De Fryske Marren	497.488
Arnhem	699.563	De Ronde Venen	281.353
Assen	350.914	De Wolden	304.231
Asten	159.796	Delft	433.383
Baarle-Nassau	128.795	Den Helder	277.646
Baarn	157.856	Deurne	250.687
Barendrecht	230.914	Deventer	504.916
Barneveld	396.268	Diemen	169.062
Beek	118.032	Dijk en Waard	403.689
Beekdaelen	231.397	Dinkelland	274.243
Beesel	113.818	Doesburg	93.081
Berg en Dal	235.624	Doetinchem	313.034
Bergeijk	189.997	Dongen	162.975
Bergen (L.)	170.318	Dordrecht	528.880
Bergen (NH.)	226.696	Drechterland	162.002
Bergen op Zoom	347.422	Drimmelen	216.173
Berkelland	398.012	Dronten	454.752
Bernheze	227.250	Druten	142.347
Best	179.468	Duiven	158.664
Beuningen	171.366	Echt-Susteren	236.427
Beverwijk	208.762	Edam-Volendam	215.907
Bladel	176.856	Ede	716.656
Blaricum	97.570	Eemnes	102.906
Bloemendaal	159.712	Eemsdelta	410.439
Bodegraven-Reeuwijk	230.518	Eersel	178.841
Boekel	111.036	Eijsden-Margraten	195.979
Borger-Odoorn	347.797	Eindhoven	964.279
Borne	151.111	Elburg	178.576
Borsele	235.290	Emmen	684.854

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Enkhuizen	121.149	Hof van Twente	332.859
Enschede	716.884	Hollands Kroon	493.523
Epe	281.962	Hoogeveen	340.838
Ermelo	207.453	Hoorn	323.978
Etten-Leur	243.723	Horst aan de Maas	342.904
Geertruidenberg	143.114	Houten	264.384
Geldrop-Mierlo	210.576	Huizen	201.695
Gemert-Bakel	248.997	Hulst	296.793
Gennep	144.050	IJsselstein	178.528
Gilze en Rijen	189.487	Kaag en Braassem	193.915
Goeree-Overflakkee	427.359	Kampen	347.934
Goes	254.568	Kapelle	119.594
Goirle	163.014	Katwijk	297.152
Gooise Meren	288.071	Kerkrade	221.648
Gorinchem	194.168	Koggenland	189.632
Gouda	321.237	Krimpen aan den IJssel	154.408
Groningen	1.019.759	Krimpenerwaard	361.876
Gulpen-Wittem	151.466	Laarbeek	169.290
Haaksbergen	211.747	Land van Cuijk	627.557
Haarlem	645.466	Landgraaf	194.232
Haarlemmermeer	764.132	Landsmeer	103.636
Halderberge	211.248	Lansingerland	312.612
Hardenberg	504.238	Laren	95.909
Harderwijk	246.222	Leeuwarden	672.199
Hardinxveld-Giessendam	123.673	Leiden	506.092
Harlingen	121.209	Leiderdorp	150.894
Hattem	107.118	Leidschendam-Voorburg	341.413
Heemskerk	204.175	Lelystad	515.618
Heemstede	149.521	Leudal	296.819
Heerde	173.077	Leusden	200.430
Heerenveen	372.043	Lingewaard	258.019
Heerlen	384.238	Lisse	139.230
Heeze-Leende	183.539	Lochem	329.406
Heiloo	144.786	Loon op Zand	167.020
Hellendoorn	278.367	Lopik	155.179
Helmond	417.764	Losser	203.135
Hendrik-Ido-Ambacht	165.920	Maasdriel	187.034
Hengelo	379.737	Maasgouw	165.534
Het Hogeland	582.226	Maashorst	357.069
Heumen	134.803	Maassluis	175.251
Heusden	266.203	Maastricht	516.976
Hillegom	133.816	Medemblik	299.492
Hilvarenbeek	174.221	Meerssen	131.088
Hilversum	406.423	Meierijstad	479.549
Hoeksche Waard	565.615	Meppel	212.052

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Middelburg	257.147	Pijnacker-Nootdorp	275.276
Midden-Delfland	149.852	Purmerend	445.746
Midden-Drenthe	426.603	Putten	198.071
Midden-Groningen	474.504	Raalte	311.622
Moerdijk	299.812	Reimerswaal	204.911
Molenlanden	343.046	Renkum	190.730
Montferland	255.685	Renswoude	79.703
Montfoort	123.068	Reusel-De Mierden	152.678
Mook en Middelaar	86.950	Rheden	260.538
Neder-Betuwe	180.483	Rhenen	148.799
Nederweert	183.548	Ridderkerk	229.350
Nieuwegein	291.780	Rijssen-Holten	252.388
Nieuwkoop	208.488	Rijswijk	258.749
Nijkerk	255.943	Roerdalen	185.748
Nijmegen	723.107	Roermond	301.570
Nissewaard	405.205	Roosendaal	398.554
Noardeast-Fryslân	495.064	Rotterdam	2.532.101
Noord-Beveland	139.184	Rozendaal	73.095
Noordenveld	309.141	Rucphen	177.608
Noordoostpolder	571.835	Schagen	340.470
Noordwijk	248.218	Scherpenzeel	92.357
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	155.221	Schiedam	340.749
Nunspeet	244.976	Schiermonnikoog	80.086
Oegstgeest	140.946	Schouwen-Duiveland	342.328
Oirschot	190.980	's-Gravenhage	2.074.525
Oisterwijk	222.221	's-Hertogenbosch	684.099
Oldambt	356.341	Simpelveld	94.118
Oldebroek	205.491	Sint-Michielsgestel	195.655
Oldenzaal	173.549	Sittard-Geleen	427.895
Olst-Wijhe	198.282	Sliedrecht	146.775
Ommen	250.207	Sluis	341.065
Oost Gelre	234.368	Smallingerland	331.508
Oosterhout	301.020	Soest	246.755
Ooststellingwerf	307.742	Someren	177.252
Oostzaan	88.383	Son en Breugel	128.342
Opmeer	119.943	Stadskanaal	248.417
Opsterland	323.354	Staphorst	210.259
Oss	499.929	Stede Broec	133.880
Oude IJsselstreek	288.546	Steenbergen	244.287
Ouder-Amstel	113.808	Steenwijkerland	426.018
Oudewater	111.253	Stein	147.909
Overbetuwe	299.389	Stichtse Vecht	349.197
Papendrecht	165.370	Súdwest-Fryslân	765.573
Peel en Maas	326.283	Terneuzen	430.041
Pekela	126.551	Terschelling	128.347

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Texel	219.123	Waddinxveen	180.702
Teylingen	201.768	Wageningen	211.903
Tholen	252.299	Wassenaar	179.593
Tiel	219.531	Waterland	147.015
Tilburg	937.517	Weert	303.289
Tubbergen	233.514	West Betuwe	395.597
Twenterand	245.442	West Maas en Waal	174.015
Tynaarlo	275.783	Westerkwartier	551.653
Tytsjerksteradiel	273.104	Westerveld	329.359
Uitgeest	107.256	Westervoort	103.658
Uithoorn	169.158	Westerwolde	350.563
Urk	131.830	Westland	508.831
Utrecht	1.402.495	Weststellingwerf	307.492
Utrechtse Heuvelrug	323.310	Wierden	205.167
Vaals	99.456	Wijchen	241.357
Valkenburg aan de Geul	131.107	Wijdemeren	168.196
Valkenswaard	197.919	Wijk bij Duurstede	165.947
Veendam	200.428	Winterswijk	254.035
Veenendaal	299.673	Woensdrecht	193.413
Veere	224.658	Woerden	299.952
Veldhoven	231.960	Wormerland	133.077
Velsen	320.641	Woudenberg	123.742
Venlo	501.864	Zaanstad	659.487
Venray	326.740	Zaltbommel	211.798
Vijfheerenlanden	367.831	Zandvoort	131.508
Vlaardingen	325.742	Zeewolde	318.553
Vlieland	80.155	Zeist	315.506
Vlissingen	229.508	Zevenaar	273.931
Voerendaal	113.054	Zoetermeer	514.990
Voorne aan Zee	397.512	Zoeterwoude	94.767
Voorschoten	143.630	Zuidplas	254.264
Voorst	228.237	Zundert	217.009
Vught	203.779	Zutphen	246.388
Waadhoeke	428.454	Zwartewaterland	190.426
Waalre	125.525	Zwijndrecht	218.298
Waalwijk	269.585	Zwolle	593.040
		Totaal	**103.659.016**

Bijlage 3.2-3 Decentralisatie-uitkering Meerkosten Oekraïne sociaal domein

Decentralisatie-uitkering Meerkosten Oekraïne sociaal domein			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Aa en Hunze	44.615	Boxtel	46.905
Aalsmeer	82.572	Breda	157.993
Aalten	16.142	Bronckhorst	36.801
Achtkarspelen	27.188	Brummen	18.711
Alblasserdam	46.456	Brunssum	20.081
Albrandswaard	24.020	Bunnik	17.962
Alkmaar	137.976	Bunschoten	18.839
Almelo	104.965	Buren	55.255
Almere	336.816	Capelle aan den IJssel	59.065
Alphen aan den Rijn	119.565	Castricum	15.071
Alphen-Chaam	5.759	Coevorden	45.792
Altena	56.582	Cranendonck	7.450
Ameland	2.398	Culemborg	7.686
Amersfoort	126.930	Dalfsen	48.468
Amstelveen	147.653	Dantumadiel	24.491
Amsterdam	1.126.867	De Bilt	38.342
Apeldoorn	216.780	De Fryske Marren	54.612
Arnhem	181.135	De Ronde Venen	40.783
Assen	126.758	De Wolden	23.442
Asten	20.381	Delft	76.663
Baarle-Nassau	8.435	Den Helder	40.911
Baarn	21.408	Deurne	21.965
Barendrecht	23.271	Deventer	116.461
Barneveld	86.211	Diemen	47.376
Beek	77.284	Dijk en Waard	110.231
Beekdaelen	24.598	Dinkelland	31.042
Beesel	14.365	Doesburg	12.267
Berg en Dal	65.295	Doetinchem	59.943
Bergeijk	27.231	Dongen	22.436
Bergen (L.)	3.233	Dordrecht	260.988
Bergen (NH.)	69.020	Drechterland	43.908
Bergen op Zoom	61.270	Drimmelen	34.660
Berkelland	39.220	Dronten	55.918
Bernheze	32.840	Druten	29.929
Best	23.356	Duiven	17.341
Beuningen	47.655	Echt-Susteren	26.867
Beverwijk	39.370	Edam-Volendam	49.325
Bladel	17.384	Ede	117.360
Blaricum	21.879	Eemnes	12.138
Bloemendaal	42.581	Eemsdelta	45.985
Bodegraven-Reeuwijk	47.740	Eersel	23.678
Boekel	14.279	Eijsden-Margraten	21.109
Borger-Odoorn	34.639	Eindhoven	271.050
Borne	68.421	Elburg	41.232
Borsele	30.699	Emmen	123.611

Decentralisatie-uitkering Meerkosten Oekraïne sociaal domein			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Enkhuizen	35.259	Hof van Twente	43.459
Enschede	146.283	Hollands Kroon	85.911
Epe	33.375	Hoogeveen	81.630
Ermelo	33.868	Hoorn	61.956
Etten-Leur	36.073	Horst aan de Maas	77.391
Geertruidenberg	34.981	Houten	33.290
Geldrop-Mierlo	34.403	Huizen	69.491
Gemert-Bakel	26.332	Hulst	28.237
Gennep	84.734	IJsselstein	18.218
Gilze en Rijen	7.707	Kaag en Braassem	38.513
Goeree-Overflakkee	63.304	Kampen	79.104
Goes	46.734	Kapelle	19.995
Goirle	8.178	Katwijk	51.594
Gooise Meren	118.837	Kerkrade	41.960
Gorinchem	50.074	Koggenland	53.007
Gouda	74.501	Krimpen aan den IJssel	14.815
Groningen	228.811	Krimpenerwaard	68.635
Gulpen-Wittem	14.044	Laarbeek	20.894
Haaksbergen	28.409	Land van Cuijk	127.058
Haarlem	203.229	Landgraaf	31.534
Haarlemmermeer	212.199	Landsmeer	9.891
Halderberge	40.868	Lansingerland	17.533
Hardenberg	30.935	Laren	12.374
Harderwijk	20.659	Leeuwarden	122.263
Hardinxveld-Giessendam	29.650	Leiden	166.513
Harlingen	22.200	Leiderdorp	25.990
Hattem	16.848	Leidschendam-Voorburg	81.801
Heemskerk	38.449	Lelystad	102.567
Heemstede	22.479	Leudal	31.235
Heerde	35.516	Leusden	64.717
Heerenveen	56.347	Lingewaard	40.933
Heerlen	41.082	Lisse	47.591
Heeze-Leende	8.050	Lochem	47.269
Heiloo	8.071	Loon op Zand	8.799
Hellendoorn	48.276	Lopik	19.910
Helmond	104.793	Losser	21.687
Hendrik-Ido-Ambacht	45.728	Maasdriel	60.971
Hengelo	114.449	Maasgouw	23.742
Het Hogeland	40.526	Maashorst	63.711
Heumen	20.680	Maassluis	25.433
Heusden	49.410	Maastricht	102.524
Hillegom	26.354	Medemblik	87.581
Hilvarenbeek	16.292	Meerssen	21.365
Hilversum	209.994	Meierijstad	101.561
Hoeksche Waard	77.412	Meppel	77.969

Decentralisatie-uitkering Meerkosten Oekraïne sociaal domein			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Middelburg	50.481	Pijnacker-Nootdorp	43.866
Midden-Delfland	5.352	Purmerend	109.396
Midden-Drenthe	45.150	Putten	20.060
Midden-Groningen	86.254	Raalte	47.034
Moerdijk	49.346	Reimerswaal	39.969
Molenlanden	49.539	Renkum	30.485
Montferland	51.508	Renswoude	30.186
Montfoort	19.952	Reusel-De Mierden	16.270
Mook en Middelaar	5.245	Rheden	40.055
Neder-Betuwe	50.566	Rhenen	16.249
Nederweert	18.347	Ridderkerk	35.859
Nieuwegein	45.664	Rijssen-Holten	38.599
Nieuwkoop	23.314	Rijswijk	76.192
Nijkerk	38.235	Roerdalen	13.444
Nijmegen	181.264	Roermond	87.967
Nissewaard	58.038	Roosendaal	66.794
Noardeast-Fryslân	41.275	Rotterdam	508.446
Noord-Beveland	16.206	Rozendaal	4.496
Noordenveld	41.746	Rucphen	6.637
Noordoostpolder	82.443	Schagen	59.301
Noordwijk	96.573	Scherpenzeel	10.533
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	16.998	Schiedam	92.676
Nunspeet	47.591	Schiermonnikoog	1.691
Oegstgeest	39.199	Schouwen-Duiveland	78.504
Oirschot	11.539	's-Gravenhage	750.124
Oisterwijk	58.402	's-Hertogenbosch	173.792
Oldambt	45.278	Simpelveld	7.043
Oldebroek	46.863	Sint-Michielsgestel	9.184
Oldenzaal	22.350	Sittard-Geleen	71.033
Olst-Wijhe	21.173	Sliedrecht	39.605
Ommen	49.517	Sluis	35.666
Oost Gelre	16.463	Smallingerland	57.738
Oosterhout	60.650	Soest	30.721
Ooststellingwerf	31.855	Someren	21.258
Oostzaan	8.478	Son en Breugel	21.986
Opmeer	11.603	Stadskanaal	51.273
Opsterland	34.895	Staphorst	32.262
Oss	70.305	Stede Broec	21.109
Oude IJsselstreek	27.381	Steenbergen	25.754
Ouder-Amstel	26.418	Steenwijkerland	69.962
Oudewater	13.273	Stein	12.952
Overbetuwe	36.351	Stichtse Vecht	74.008
Papendrecht	10.190	Súdwest-Fryslân	121.856
Peel en Maas	89.444	Terneuzen	58.359
Pekela	73.345	Terschelling	9.891

Decentralisatie-uitkering Meerkosten Oekraïne sociaal domein			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Texel	35.623	Waddinxveen	39.113
Teylingen	37.079	Wageningen	37.529
Tholen	48.982	Wassenaar	33.675
Tiel	37.850	Waterland	45.214
Tilburg	191.732	Weert	73.173
Tubbergen	18.026	West Betuwe	81.116
Twenterand	13.252	West Maas en Waal	39.905
Tynaarlo	39.627	Westerkwartier	93.062
Tytsjerksteradiel	42.067	Westerveld	14.301
Uitgeest	4.560	Westervoort	15.500
Uithoorn	39.584	Westerwolde	45.749
Urk	22.800	Westland	306.010
Utrecht	305.046	Weststellingwerf	18.925
Utrechtse Heuvelrug	43.459	Wierden	30.186
Vaals	27.253	Wijchen	40.676
Valkenburg aan de Geul	29.329	Wijdemeren	21.986
Valkenswaard	22.543	Wijk bij Duurstede	12.609
Veendam	23.570	Winterswijk	41.489
Veenendaal	45.428	Woensdrecht	24.405
Veere	47.269	Woerden	52.900
Veldhoven	15.371	Wormerland	23.271
Velsen	62.362	Woudenberg	34.810
Venlo	115.198	Zaanstad	130.762
Venray	49.881	Zaltbommel	20.552
Vijfheerenlanden	40.269	Zandvoort	40.997
Vlaardingen	117.060	Zeewolde	22.158
Vlieland	1.327	Zeist	55.533
Vlissingen	57.695	Zevenaar	45.043
Voerendaal	12.674	Zoetermeer	86.297
Voorne aan Zee	69.042	Zoeterwoude	12.353
Voorschoten	23.699	Zuidplas	51.851
Voorst	18.882	Zundert	19.888
Vught	22.051	Zutphen	23.463
Waadhoeke	44.465	Zwartewaterland	34.403
Waalre	8.585	Zwijndrecht	43.780
Waalwijk	81.137	Zwolle	151.785
		Totaal	**20.200.000**

Bijlage 3.2-4 Decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra

Mutaties decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Almelo	243.516	Hoogeveen	482.480
Almere	425.821	Katwijk	168.941
Amsterdam	265.227	Land van Cuijk	258.307
Apeldoorn	163.527	Leiden	232.340
Arnhem	351.359	Leudal	276.856
Beekdaelen	85.089	Maastricht	222.456
Coevorden	223.342	Middelburg	134.644
Cranendonck	895.659	Nijmegen	348.647
De Fryske Marren	177.774	Noordoostpolder	381.310
Den Helder	531.886	Oisterwijk	92.455
Deventer	259.351	Rheden	125.926
Dijk en Waard	230.525	's-Gravenhage	38.808
Dronten	366.135	Smallingerland	251.563
Echt-Susteren	193.008	Stadskanaal	134.341
Eemsdelta	365.120	Súdwest-Fryslân	213.624
Eijsden-Margraten	39.637	Tynaarlo	52.838
Emmen	258.699	Tytsjerksteradiel	206.068
Gilze en Rijen	133.401	Utrecht	240.394
Gorinchem	55.207	Utrechtse heuvelrug	271.254
Haarlemmermeer	275.620	Velsen	84.692
Hardenberg	380.311	Waadhoeke	125.987
Harderwijk	367.865	Wageningen	379.741
Heerlen	293.125	Westerwolde	447.802
Hengelo	79.018	Wierden	36.746
Het Hogeland	67.921	Winterswijk	132.289
Hoeksche Waard	138.224	Zutphen	425.921
		Totaal	**12.632.797**

Bijlage 3.2-5 Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Aa en Hunze	80.001	Boxtel	24.425
Aalsmeer	8.041	Breda	28.308
Aalten	32.658	Bronckhorst	80.001
Achtkarspelen	33.581	Brummen	28.584
Alblasserdam	6.028	Brunssum	6.646
Albrandswaard	9.395	Bunnik	14.944
Alkmaar	30.737	Bunschoten	12.959
Almelo	17.943	Buren	43.312
Almere	25.229	Capelle aan den IJssel	5.273
Alphen aan den Rijn	36.479	Castricum	17.328
Alphen-Chaam	32.896	Coevorden	80.001
Altena	60.935	Cranendonck	25.623
Ameland	21.114	Culemborg	11.637
Amersfoort	13.032	Dalfsen	53.833
Amstelveen	11.649	Dantumadiel	29.152
Amsterdam	21.146	De Bilt	21.196
Apeldoorn	80.001	De Fryske Marren	80.001
Arnhem	21.580	De Ronde Venen	31.904
Assen	21.634	De Wolden	72.816
Asten	25.077	Delft	6.218
Baarle-Nassau	28.302	Den Helder	12.328
Baarn	12.708	Deurne	38.353
Barendrecht	6.418	Deventer	37.741
Barneveld	53.268	Diemen	6.544
Beek	9.446	Dijk en Waard	16.177
Beekdaelen	25.550	Dinkelland	58.119
Beesel	12.239	Doesburg	7.489
Berg en Dal	28.093	Doetinchem	23.746
Bergeijk	34.234	Dongen	11.716
Bergen (L.)	35.268	Dordrecht	19.040
Bergen (NH.)	32.662	Drechterland	21.710
Bergen op Zoom	22.677	Drimmelen	32.294
Berkelland	80.001	Dronten	80.001
Bernheze	30.033	Druten	14.604
Best	12.337	Duiven	12.572
Beuningen	15.445	Echt-Susteren	32.595
Beverwijk	6.988	Edam-Volendam	19.322
Bladel	25.794	Ede	80.001
Blaricum	6.938	Eemnes	13.488
Bloemendaal	14.401	Eemsdelta	80.001
Bodegraven-Reeuwijk	25.762	Eersel	28.058
Boekel	15.039	Eijsden-Margraten	26.384
Borger-Odoorn	80.001	Eindhoven	12.328
Borne	10.758	Elburg	22.506
Borsele	43.877	Emmen	80.001

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Enkhuizen	7.369	Hof van Twente	67.235
Enschede	34.621	Hollands Kroon	80.001
Epe	50.097	Hoogeveen	37.865
Ermelo	27.823	Hoorn	5.828
Etten-Leur	18.118	Horst aan de Maas	59.267
Geertruidenberg	10.438	Houten	18.257
Geldrop-Mierlo	10.625	Huizen	6.861
Gemert-Bakel	40.062	Hulst	64.404
Gennep	17.081	IJsselstein	9.427
Gilze en Rijen	21.865	Kaag en Braassem	22.848
Goeree-Overflakkee	78.907	Kampen	43.857
Goes	28.543	Kapelle	14.646
Goirle	16.091	Katwijk	8.758
Gooise Meren	12.252	Kerkrade	6.792
Gorinchem	7.492	Koggenland	27.791
Gouda	6.040	Krimpen aan den IJssel	5.251
Groningen	43.293	Krimpenerwaard	47.583
Gulpen-Wittem	26.536	Laarbeek	19.380
Haaksbergen	35.408	Land van Cuijk	80.001
Haarlem	6.586	Landgraaf	8.697
Haarlemmermeer	43.788	Landsmeer	10.825
Halderberge	24.754	Lansingerland	15.559
Hardenberg	80.001	Laren	7.255
Harderwijk	12.677	Leeuwarden	59.611
Hardinxveld-Giessendam	8.713	Leiden	5.768
Harlingen	10.517	Leiderdorp	6.731
Hattem	10.476	Leidschendam-Voorburg	11.009
Heemskerk	10.581	Lelystad	63.992
Heemstede	5.964	Leudal	51.023
Heerde	27.446	Leusden	20.616
Heerenveen	56.997	Lingewaard	20.407
Heerlen	9.157	Lisse	8.203
Heeze-Leende	35.617	Lochem	67.628
Heiloo	8.571	Loon op Zand	17.918
Hellendoorn	44.904	Lopik	27.887
Helmond	12.892	Losser	34.035
Hendrik-Ido-Ambacht	6.012	Maasdriel	22.747
Hengelo	15.771	Maasgouw	14.760
Het Hogeland	80.001	Maashorst	40.829
Heumen	15.740	Maassluis	5.657
Heusden	24.966	Maastricht	12.042
Hillegom	7.569	Medemblik	37.789
Hilvarenbeek	32.554	Meerssen	11.304
Hilversum	13.089	Meierijstad	53.630
Hoeksche Waard	79.909	Meppel	18.254

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Middelburg	14.826	Pijnacker-Nootdorp	13.346
Midden-Delfland	17.835	Purmerend	27.722
Midden-Drenthe	80.001	Putten	29.364
Midden-Groningen	80.001	Raalte	55.155
Moerdijk	44.397	Reimerswaal	32.205
Molenlanden	58.370	Renkum	15.464
Montferland	34.713	Renswoude	10.349
Montfoort	15.971	Reusel-De Mierden	28.299
Mook en Middelaar	9.414	Rheden	26.200
Neder-Betuwe	21.070	Rhenen	16.542
Nederweert	34.672	Ridderkerk	7.930
Nieuwegein	6.234	Rijssen-Holten	30.211
Nieuwkoop	27.408	Rijswijk	5.295
Nijkerk	22.744	Roerdalen	29.862
Nijmegen	8.577	Roermond	16.989
Nissewaard	24.573	Roosendaal	30.404
Noardeast-Fryslân	80.001	Rotterdam	14.956
Noord-Beveland	29.088	Rozendaal	13.523
Noordenveld	62.761	Rucphen	22.896
Noordoostpolder	80.001	Schagen	51.483
Noordwijk	19.132	Scherpenzeel	8.574
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	12.997	Schiedam	6.094
Nunspeet	41.825	Schiermonnikoog	18.206
Oegstgeest	5.463	Schouwen-Duiveland	67.248
Oirschot	34.279	's-Gravenhage	9.106
Oisterwijk	28.942	's-Hertogenbosch	25.027
Oldambt	68.973	Simpelveld	9.049
Oldebroek	33.302	Sint-Michielsgestel	20.721
Oldenzaal	7.993	Sittard-Geleen	16.117
Olst-Wijhe	39.152	Sliedrecht	7.096
Ommen	58.100	Sluis	80.001
Oost Gelre	36.010	Smallingerland	35.198
Oosterhout	20.337	Soest	14.763
Ooststellingwerf	71.611	Someren	28.124
Oostzaan	7.372	Son en Breugel	10.403
Opmeer	16.919	Stadskanaal	36.999
Opsterland	71.604	Staphorst	45.027
Oss	45.811	Stede Broec	7.562
Oude IJsselstreek	43.471	Steenbergen	47.967
Ouder-Amstel	10.257	Steenwijkerland	80.001
Oudewater	16.767	Stein	8.291
Overbetuwe	33.458	Stichtse Vecht	29.367
Papendrecht	5.600	Súdwest-Fryslân	80.001
Peel en Maas	50.177	Terneuzen	72.461
Pekela	18.422	Terschelling	31.384

Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Texel	52.406	Waddinxveen	10.793
Teylingen	10.996	Wageningen	11.602
Tholen	47.409	Wassenaar	17.293
Tiel	10.815	Waterland	19.896
Tilburg	25.210	Weert	31.168
Tubbergen	49.996	West Betuwe	65.181
Twenterand	34.666	West Maas en Waal	26.105
Tynaarlo	44.374	Westerkwartier	80.001
Tytsjerksteradiel	47.054	Westerveld	80.001
Uitgeest	9.950	Westervoort	5.990
Uithoorn	8.456	Westerwolde	80.001
Urk	6.985	Westland	24.044
Utrecht	13.409	Weststellingwerf	71.186
Utrechtse Heuvelrug	40.284	Wierden	32.021
Vaals	11.621	Wijchen	20.959
Valkenburg aan de Geul	14.614	Wijdemeren	17.201
Valkenswaard	19.047	Wijk bij Duurstede	18.340
Veendam	23.444	Winterswijk	45.085
Veenendaal	6.430	Woensdrecht	30.299
Veere	41.451	Woerden	28.590
Veldhoven	10.327	Wormerland	15.600
Velsen	10.708	Woudenberg	15.283
Venlo	29.694	Zaanstad	17.737
Venray	50.205	Zaltbommel	26.120
Vijfheerenlanden	45.788	Zandvoort	13.460
Vlaardingen	7.217	Zeewolde	78.288
Vlieland	17.864	Zeist	13.954
Vlissingen	9.490	Zevenaar	28.105
Voerendaal	13.507	Zoetermeer	7.429
Voorne aan Zee	32.776	Zoeterwoude	10.761
Voorschoten	6.693	Zuidplas	18.939
Voorst	40.151	Zundert	41.467
Vught	17.588	Zutphen	13.314
Waadhoeke	80.001	Zwartewaterland	28.432
Waalre	10.394	Zwijndrecht	7.055
Waalwijk	19.116	Zwolle	27.744
		Totaal	**10.000.008**

Bijlage 3.2-6 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding

Mutaties decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Aa en Hunze	11.850	Boxtel	18.960
Aalsmeer	21.330	Breda	127.980
Aalten	9.480	Bronckhorst	14.220
Achtkarspelen	14.220	Brummen	18.960
Alblasserdam	0	Brunssum	7.110
Albrandswaard	4.740	Bunnik	2.370
Alkmaar	194.340	Bunschoten	9.480
Almelo	18.960	Buren	11.850
Almere	94.800	Capelle aan den IJssel	45.030
Alphen aan den Rijn	63.990	Castricum	4.740
Alphen-Chaam	0	Coevorden	14.220
Altena	14.220	Cranendonck	4.740
Ameland	0	Culemborg	16.590
Amersfoort	106.650	Dalfsen	14.220
Amstelveen	21.330	Dantumadiel	9.480
Amsterdam	208.560	De Bilt	14.220
Apeldoorn	85.320	De Fryske Marren	18.960
Arnhem	99.540	De Ronde Venen	14.220
Assen	33.180	De Wolden	2.370
Asten	9.480	Delft	45.030
Baarle-Nassau	0	Den Helder	21.330
Baarn	18.960	Deurne	11.850
Barendrecht	14.220	Deventer	73.470
Barneveld	35.550	Diemen	9.480
Beek	4.740	Dijk en Waard	45.030
Beekdaelen	4.740	Dinkelland	26.070
Beesel	9.480	Doesburg	9.480
Berg en Dal	16.590	Doetinchem	47.400
Bergeijk	4.740	Dongen	4.740
Bergen (L.)	0	Dordrecht	78.210
Bergen (NH.)	23.700	Drechterland	18.960
Bergen op Zoom	30.810	Drimmelen	7.110
Berkelland	52.140	Dronten	7.110
Bernheze	28.440	Druten	2.370
Best	16.590	Duiven	9.480
Beuningen	21.330	Echt-Susteren	14.220
Beverwijk	14.220	Edam-Volendam	18.960
Bladel	4.740	Ede	73.470
Blaricum	4.740	Eemnes	7.110
Bloemendaal	9.480	Eemsdelta	11.850
Bodegraven-Reeuwijk	2.370	Eersel	7.110
Boekel	0	Eijsden-Margraten	11.850
Borger-Odoorn	2.370	Eindhoven	123.240
Borne	4.740	Elburg	14.220
Borsele	9.480	Emmen	45.030

Mutaties decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Enkhuizen	11.850	Hof van Twente	14.220
Enschede	59.250	Hollands Kroon	23.700
Epe	14.220	Hoogeveen	7.110
Ermelo	7.110	Hoorn	56.880
Etten-Leur	14.220	Horst aan de Maas	9.480
Geertruidenberg	4.740	Houten	26.070
Geldrop-Mierlo	7.110	Huizen	26.070
Gemert-Bakel	2.370	Hulst	7.110
Gennep	7.110	IJsselstein	14.220
Gilze en Rijen	21.330	Kaag en Braassem	14.220
Goeree-Overflakkee	21.330	Kampen	16.590
Goes	16.590	Kapelle	7.110
Goirle	56.880	Katwijk	7.110
Gooise Meren	14.220	Kerkrade	11.850
Gorinchem	18.960	Koggenland	21.330
Gouda	21.330	Krimpen aan den IJssel	14.220
Groningen	113.760	Krimpenerwaard	21.330
Gulpen-Wittem	7.110	Laarbeek	9.480
Haaksbergen	0	Land van Cuijk	56.880
Haarlem	71.100	Landgraaf	9.480
Haarlemmermeer	80.580	Landsmeer	4.740
Halderberge	23.700	Lansingerland	16.590
Hardenberg	21.330	Laren	2.370
Harderwijk	14.220	Leeuwarden	61.620
Hardinxveld-Giessendam	7.110	Leiden	54.510
Harlingen	4.740	Leiderdorp	9.480
Hattem	2.370	Leidschendam-Voorburg	37.920
Heemskerk	14.220	Lelystad	63.990
Heemstede	7.110	Leudal	21.330
Heerde	18.960	Leusden	4.740
Heerenveen	18.960	Lingewaard	14.220
Heerlen	42.660	Lisse	16.590
Heeze-Leende	4.740	Lochem	4.740
Heiloo	21.330	Loon op Zand	18.960
Hellendoorn	42.660	Lopik	4.740
Helmond	54.510	Losser	4.740
Hendrik-Ido-Ambacht	9.480	Maasdriel	14.220
Hengelo	21.330	Maasgouw	16.590
Het Hogeland	30.810	Maashorst	59.250
Heumen	2.370	Maassluis	18.960
Heusden	26.070	Maastricht	137.460
Hillegom	2.370	Medemblik	28.440
Hilvarenbeek	16.590	Meerssen	9.480
Hilversum	35.550	Meierijstad	26.070
Hoeksche Waard	30.810	Meppel	9.480

Mutaties decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Middelburg	28.440	Pijnacker-Nootdorp	23.700
Midden-Delfland	11.850	Purmerend	45.030
Midden-Drenthe	9.480	Putten	7.110
Midden-Groningen	23.700	Raalte	11.850
Moerdijk	9.480	Reimerswaal	4.740
Molenlanden	11.850	Renkum	14.220
Montferland	49.770	Renswoude	2.370
Montfoort	11.850	Reusel-De Mierden	0
Mook en Middelaar	0	Rheden	21.330
Neder-Betuwe	2.370	Rhenen	11.850
Nederweert	9.480	Ridderkerk	11.850
Nieuwegein	16.590	Rijssen-Holten	7.110
Nieuwkoop	16.590	Rijswijk	16.590
Nijkerk	14.220	Roerdalen	7.110
Nijmegen	130.350	Roermond	35.550
Nissewaard	33.180	Roosendaal	82.950
Noardeast-Fryslân	18.960	Rotterdam	210.930
Noord-Beveland	0	Rozendaal	0
Noordenveld	4.740	Rucphen	2.370
Noordoostpolder	9.480	Schagen	9.480
Noordwijk	21.330	Scherpenzeel	9.480
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	11.850	Schiedam	18.960
Nunspeet	4.740	Schiermonnikoog	0
Oegstgeest	7.110	Schouwen-Duiveland	7.110
Oirschot	7.110	's-Gravenhage	218.040
Oisterwijk	23.700	's-Hertogenbosch	90.060
Oldambt	18.960	Simpelveld	0
Oldebroek	11.850	Sint-Michielsgestel	9.480
Oldenzaal	11.850	Sittard-Geleen	23.700
Olst-Wijhe	2.370	Sliedrecht	11.850
Ommen	9.480	Sluis	9.480
Oost Gelre	18.960	Smallingerland	37.920
Oosterhout	28.440	Soest	16.590
Ooststellingwerf	7.110	Someren	11.850
Oostzaan	2.370	Son en Breugel	9.480
Opmeer	2.370	Stadskanaal	16.590
Opsterland	14.220	Staphorst	0
Oss	35.550	Stede Broec	30.810
Oude IJsselstreek	30.810	Steenbergen	7.110
Ouder-Amstel	2.370	Steenwijkerland	35.550
Oudewater	2.370	Stein	7.110
Overbetuwe	28.440	Stichtse Vecht	9.480
Papendrecht	7.110	Súdwest-Fryslân	35.550
Peel en Maas	23.700	Terneuzen	18.960
Pekela	2.370	Terschelling	0

Mutaties decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Texel	0	Waddinxveen	0
Teylingen	7.110	Wageningen	26.070
Tholen	9.480	Wassenaar	23.700
Tiel	28.440	Waterland	2.370
Tilburg	258.330	Weert	2.370
Tubbergen	7.110	West Betuwe	26.070
Twenterand	7.110	West Maas en Waal	4.740
Tynaarlo	49.770	Westerkwartier	9.480
Tytsjerksteradiel	11.850	Westerveld	0
Uitgeest	2.370	Westervoort	11.850
Uithoorn	14.220	Westerwolde	9.480
Urk	9.480	Westland	26.070
Utrecht	135.090	Weststellingwerf	2.370
Utrechtse Heuvelrug	7.110	Wierden	7.110
Vaals	0	Wijchen	26.070
Valkenburg aan de Geul	2.370	Wijdemeren	11.850
Valkenswaard	16.590	Wijk bij Duurstede	21.330
Veendam	9.480	Winterswijk	30.810
Veenendaal	33.180	Woensdrecht	11.850
Veere	4.740	Woerden	33.180
Veldhoven	9.480	Wormerland	21.330
Velsen	30.810	Woudenberg	4.740
Venlo	45.030	Zaanstad	66.360
Venray	14.220	Zaltbommel	14.220
Vijfheerenlanden	28.440	Zandvoort	2.370
Vlaardingen	40.290	Zeewolde	4.740
Vlieland	0	Zeist	11.850
Vlissingen	16.590	Zevenaar	7.110
Voerendaal	4.740	Zoetermeer	99.540
Voorne aan Zee	42.660	Zoeterwoude	0
Voorschoten	2.370	Zuidplas	9.480
Voorst	9.480	Zundert	7.110
Vught	16.590	Zutphen	45.030
Waadhoeke	7.110	Zwartewaterland	4.740
Waalre	2.370	Zwijndrecht	14.220
Waalwijk	49.770	Zwolle	101.910
		Totaal	**8.086.440**

Bijlage 3.2-7 Decentralisatie-uitkering Erfgoed Deal

Decentralisatie-uitkering Erfgoed Deal	
Gemeente	**Bedrag 2023**
Bergen (NH.)	448.000
Kampen	744.000
Laarbeek	736.000
Leiden	744.000
Utrecht	137.000
Venlo	676.000
Zaanstad	104.000
Totaal	**3.589.000**

Bijlage 3.2-9 Decentralisatie-uitkering Bed, bad en brood

Decentralisatie-uitkering Bed, bad en brood	
Gemeente	**Bedrag 2023**
Almelo	58.757
Almere	49.717
Apeldoorn	29.378
Arnhem	126.553
Assen	13.560
Bergen op zoom	4.520
Borne	56.497
Deventer	42.938
Ede	110.734
Emmen	259.887
Enschede	38.418
Heerlen	81.356
Hengelo	24.859
Hilversum	4.520
Maastricht	83.616
Nijmegen	268.926
's-Hertogenbosch	85.875
Smallingerland	99.435
Tilburg	40.678
Zeist	42.938
Zwolle	76.836
Totaal	**1.599.998**

Bijlage 3.2-10 Decentralisatie-uitkering Nederlands-Soedanese repatrianten

Decentralisatie-uitkering Nederlands-Soedanese repatrianten	
Gemeente	**Bedrag 2023**
Alkmaar	40.140
Alphen aan den Rijn	1.950
Beesel	99.630
Bladel	95.040
Brummen	73.440
Buren	92.040
Coevorden	95.040
Dronten	111.210
Haarlemmermeer	14.040
Kampen	159.210
Land van Cuijk	98.460
Lochem	11.160
Nunspeet	6.030
Oosterhout	30.750
Pekela	4.650
Rotterdam	3.870
's-Gravenhage	100.320
Stadskanaal	9.300
Staphorst	81.990
Stede Broec	62.640
Utrecht	4.590
Utrechtse Heuvelrug	4.410
Vaals	77.760
Totaal	**1.277.670**

Bijlage 3.2-12 Decentralisatie-uitkering Sectorale ontwikkelpaden

Decentralisatie-uitkering Sectorale ontwikkelpaden	
Gemeente	**Bedrag 2023**
Amersfoort	169.714
Amsterdam	169.714
Arnhem	84.857
Eindhoven	84.857
Groningen	84.857
Heerlen	84.857
Leeuwarden	84.857
Rotterdam	169.714
Utrecht	169.714
Zwolle	84.857
Totaal	**1.187.998**

Bijlage 3.2-12 Decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig (ELIP)

Mutaties decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Aa en Hunze	3.525	Boxtel	2.529
Aalsmeer	2.535	Breda	9.791
Aalten	1.024	Bronckhorst	1.041
Achtkarspelen	34	Brummen	2.524
Alblasserdam	4.567	Brunssum	0
Albrandswaard	5.053	Bunnik	509
Alkmaar	19.205	Bunschoten	4.046
Almelo	3.605	Buren	34
Almere	12.246	Capelle aan den IJssel	7.130
Alphen aan den Rijn	6.123	Castricum	1.019
Alphen-Chaam	1.522	Coevorden	8.103
Altena	544	Cranendonck	3.039
Ameland	0	Culemborg	1.019
Amersfoort	0	Dalfsen	3.571
Amstelveen	9.167	Dantumadiel	0
Amsterdam	54.578	De Bilt	5.087
Apeldoorn	11.359	De Fryske Marren	40
Arnhem	5.167	De Ronde Venen	3.588
Assen	4.080	De Wolden	5.551
Asten	2.026	Delft	2.655
Baarle-Nassau	6	Den Helder	4.572
Baarn	0	Deurne	4.069
Barendrecht	0	Deventer	3.176
Barneveld	0	Diemen	2.569
Beek	1.522	Dijk en Waard	2.066
Beekdaelen	4.052	Dinkelland	4.029
Beesel	0	Doesburg	1.019
Berg en Dal	544	Doetinchem	4.589
Bergeijk	0	Dongen	3.044
Bergen (L.)	1.511	Dordrecht	11.800
Bergen (NH.)	549	Drechterland	2.524
Bergen op Zoom	3.153	Drimmelen	0
Berkelland	57	Dronten	0
Bernheze	1.534	Druten	1.528
Best	1.030	Duiven	3.039
Beuningen	515	Echt-Susteren	1.568
Beverwijk	7.102	Edam-Volendam	532
Bladel	515	Ede	4.681
Blaricum	2.014	Eemnes	504
Bloemendaal	7.085	Eemsdelta	3.039
Bodegraven-Reeuwijk	1.036	Eersel	1.511
Boekel	0	Eijsden-Margraten	1.041
Borger-Odoorn	1.007	Eindhoven	26.461
Borne	4.063	Elburg	0
Borsele	3.039	Emmen	5.127

Mutaties decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Enkhuizen	509	Hof van Twente	5.059
Enschede	11.359	Hollands Kroon	2.077
Epe	2.535	Hoogeveen	3.084
Ermelo	2.535	Hoorn	1.070
Etten-Leur	4.057	Horst aan de Maas	34
Geertruidenberg	1.064	Houten	9.076
Geldrop-Mierlo	46	Huizen	1.036
Gemert-Bakel	3.565	Hulst	2.043
Gennep	5.042	IJsselstein	0
Gilze en Rijen	1.024	Kaag en Braassem	1.041
Goeree-Overflakkee	1.579	Kampen	3.096
Goes	4.555	Kapelle	1.013
Goirle	4.052	Katwijk	0
Gooise Meren	1.121	Kerkrade	2.575
Gorinchem	6.570	Koggenland	1.047
Gouda	9.167	Krimpen aan den IJssel	0
Groningen	8.835	Krimpenerwaard	6.598
Gulpen-Wittem	509	Laarbeek	3.033
Haaksbergen	1.539	Land van Cuijk	3.107
Haarlem	2.248	Landgraaf	1.053
Haarlemmermeer	11.256	Landsmeer	23
Halderberge	3.073	Lansingerland	1.059
Hardenberg	5.585	Laren	515
Harderwijk	3.588	Leeuwarden	9.665
Hardinxveld-Giessendam	0	Leiden	5.179
Harlingen	3.531	Leiderdorp	1.539
Hattem	2.014	Leidschendam-Voorburg	91
Heemskerk	5.597	Lelystad	12.635
Heemstede	3.044	Leudal	6.060
Heerde	1.528	Leusden	509
Heerenveen	5.579	Lingewaard	5.053
Heerlen	5.144	Lisse	17
Heeze-Leende	11	Lochem	2.529
Heiloo	3.027	Loon op Zand	2.026
Hellendoorn	2.575	Lopik	2.020
Helmond	10.678	Losser	4.538
Hendrik-Ido-Ambacht	5.059	Maasdriel	3.056
Hengelo	15.222	Maasgouw	544
Het Hogeland	4.120	Maashorst	8.595
Heumen	1.534	Maassluis	2.043
Heusden	2.043	Maastricht	2.718
Hillegom	2.037	Medemblik	3.039
Hilvarenbeek	1.516	Meerssen	1.047
Hilversum	4.629	Meierijstad	1.579
Hoeksche Waard	3.611	Meppel	2.564

Mutaties decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Middelburg	2.558	Pijnacker-Nootdorp	1.562
Midden-Delfland	1.516	Purmerend	4.578
Midden-Drenthe	3.022	Putten	1.528
Midden-Groningen	8.092	Raalte	1.047
Moerdijk	2.581	Reimerswaal	3.033
Molenlanden	538	Renkum	1.036
Montferland	7.073	Renswoude	0
Montfoort	1.007	Reusel-De Mierden	2.026
Mook en Middelaar	1.516	Rheden	2.541
Neder-Betuwe	29	Rhenen	5.562
Nederweert	1.511	Ridderkerk	3.119
Nieuwegein	3.107	Rijssen-Holten	4.555
Nieuwkoop	1.522	Rijswijk	3.616
Nijkerk	0	Roerdalen	504
Nijmegen	16.400	Roermond	2.621
Nissewaard	8.200	Roosendaal	635
Noardeast-Fryslân	2.043	Rotterdam	18.980
Noord-Beveland	1.516	Rozendaal	0
Noordenveld	23	Rucphen	1.019
Noordoostpolder	1.081	Schagen	57
Noordwijk	4.069	Scherpenzeel	1.007
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	1.019	Schiedam	1.127
Nunspeet	526	Schiermonnikoog	0
Oegstgeest	2.524	Schouwen-Duiveland	5.557
Oirschot	1.007	's-Gravenhage	11.375
Oisterwijk	544	's-Hertogenbosch	11.771
Oldambt	0	Simpelveld	0
Oldebroek	2.546	Sint-Michielsgestel	5.036
Oldenzaal	5.053	Sittard-Geleen	1.127
Olst-Wijhe	1.036	Sliedrecht	4.069
Ommen	2.529	Sluis	2.031
Oost Gelre	2.529	Smallingerland	0
Oosterhout	5.568	Soest	3.548
Ooststellingwerf	532	Someren	1.059
Oostzaan	17	Son en Breugel	23
Opmeer	1.013	Stadskanaal	2.060
Opsterland	1.036	Staphorst	17
Oss	5.597	Stede Broec	515
Oude IJsselstreek	1.545	Steenbergen	2.026
Ouder-Amstel	1.516	Steenwijkerland	5.087
Oudewater	1.007	Stein	2.524
Overbetuwe	0	Stichtse Vecht	74
Papendrecht	40	Súdwest-Fryslân	10.100
Peel en Maas	2.043	Terneuzen	6.575
Pekela	509	Terschelling	0

Mutaties decentralisatie-uitkering Einde lening inburgeringsplichtig			
Gemeente	**Bedrag 2023**	**Gemeente**	**Bedrag 2023**
Texel	0	Waddinxveen	1.059
Teylingen	5.053	Wageningen	1.007
Tholen	4.544	Wassenaar	1.047
Tiel	23	Waterland	0
Tilburg	10.838	Weert	601
Tubbergen	5.042	West Betuwe	0
Twenterand	2.535	West Maas en Waal	11
Tynaarlo	1.019	Westerkwartier	4.555
Tytsjerksteradiel	1.024	Westerveld	0
Uitgeest	1.024	Westervoort	0
Uithoorn	5.053	Westerwolde	1.545
Urk	3.531	Westland	10.135
Utrecht	13.459	Weststellingwerf	4.046
Utrechtse Heuvelrug	5.585	Wierden	2.031
Vaals	1.522	Wijchen	3.062
Valkenburg aan de Geul	1.030	Wijdemeren	0
Valkenswaard	4.046	Wijk bij Duurstede	0
Veendam	1.534	Winterswijk	3.542
Veenendaal	7.668	Woensdrecht	1.522
Veere	521	Woerden	2.060
Veldhoven	0	Wormerland	1.516
Velsen	4.103	Woudenberg	0
Venlo	7.622	Zaanstad	5.201
Venray	4.046	Zaltbommel	3.548
Vijfheerenlanden	4.057	Zandvoort	2.529
Vlaardingen	0	Zeewolde	2.043
Vlieland	0	Zeist	2.541
Vlissingen	6.083	Zevenaar	0
Voerendaal	509	Zoetermeer	5.654
Voorne aan Zee	15.611	Zoeterwoude	504
Voorschoten	1.041	Zuidplas	0
Voorst	3.542	Zundert	2.552
Vught	2.037	Zutphen	6.094
Waadhoeke	4.532	Zwartewaterland	526
Waalre	1.047	Zwijndrecht	1.596
Waalwijk	3.073	Zwolle	12.195
		Totaal	**1.099.998**

Bijlage 3.2-14 Decentralisatie-uitkering LHBTI-beleid regenboogsteden

Mutaties decentralisatie-uitkering LHBTI-beleid	
Gemeente	**Bedrag 2023**
Alkmaar	20.000
Almere	20.000
Alphen aan den Rijn	17.200
Amersfoort	20.000
Amsterdam	50.000
Apeldoorn	20.000
Arnhem	20.000
Assen	20.000
Breda	-5.000
Capelle aan den IJssel	20.000
Delft	20.000
Deventer	20.000
Emmen	20.000
Haarlem	20.000
Leeuwarden	20.000
Leiden	20.000
Maastricht	20.000
Purmerend	20.000
's-Hertogenbosch	16.800
Schiedam	20.000
Súdwest-Fryslân	20.000
Tilburg	20.000
Utrecht	50.000
Vlaardingen	20.000
Westland	20.000
Totaal	**529.000**

Bijlage 3.2-16 Decentralisatie-uitkering Pilot EU burgers

Mutaties decentralisatie-uitkering Pilot EU burgers	
Gemeente	**Bedrag 2023**
Amsterdam	155.414
Eindhoven	25.984
Rotterdam	99.391
's-Gravenhage	72.424
Utrecht	58.357
Venlo	18.429
Totaal	**429.999**

Bijlage 3.2-17 Decentralisatie-uitkering Veilige Steden

Mutaties decentralisatie-uitkering Veilige steden	
Gemeente	**Bedrag 2023**
Assen	30.000
Breda	25.000
Eindhoven	30.000
Hengelo	30.000
Leeuwarden	30.000
Leiden	30.000
Maastricht	30.000
Nijmegen	30.000
Rotterdam	50.000
Tilburg	30.000
Totaal	**315.000**

Bijlage 3.2-18 Decentralisatie-uitkering Veerkracht en weerbaarheid

Decentralisatie-uitkering Veerkracht en weerbaarheid	
Gemeente	**Bedrag 2023**
Amersfoort	30.000
Arnhem	50.000
Schiedam	50.000
's-Gravenhage	33.287
Venlo	34.000
Weert	46.200
Zoetermeer	63.840
Totaal	**307.327**

Bijlage 4.3 Referentiewaarden EMU-saldo per gemeente

Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2024 (bedragen x €1.000)		
Gemeente	**Begrotingtotaal 2023 (na bestemming)**	**Referentiewaarde 2024 o.b.v. begrotingstotaal**
Aa en Hunze	73.232	3.748
Aalsmeer	97.847	5.008
Aalten	72.579	3.715
Achtkarspelen	94.029	4.812
Alblasserdam	61.166	3.131
Albrandswaard	66.743	3.416
Alkmaar	462.004	23.646
Almelo	337.761	17.287
Almere	1.091.746	55.876
Alphen aan den Rijn	427.011	21.855
Alphen-Chaam	26.650	1.364
Altena	164.152	8.401
Ameland	28.814	1.475
Amersfoort	624.298	31.952
Amstelveen	328.526	16.814
Amsterdam	6.701.968	343.011
Apeldoorn	705.071	36.086
Arnhem	911.399	46.646
Assen	370.570	18.966
Asten	49.470	2.532
Baarle-Nassau	20.650	1.057
Baarn	68.365	3.499
Barendrecht	135.021	6.910
Barneveld	162.752	8.330
Beek	47.765	2.445
Beekdaelen	100.714	5.155
Beesel	41.120	2.105
Berg en Dal	106.449	5.448
Bergeijk	52.089	2.666
Bergen (L.)	41.347	2.116
Bergen (NH.)	90.883	4.651
Bergen op Zoom	335.478	17.170
Berkelland	132.510	6.782
Bernheze	89.130	4.562
Best	102.827	5.263
Beuningen	74.464	3.811
Beverwijk	140.419	7.187
Bladel	69.001	3.532
Blaricum	30.545	1.563
Bloemendaal	64.658	3.309
Bodegraven-Reeuwijk	102.942	5.269
Boekel	41.972	2.148
Borger-Odoorn	80.025	4.096
Borne	68.519	3.507
Borsele	63.911	3.271

Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2024 (bedragen x €1.000)		
Gemeente	**Begrotingtotaal 2023 (na bestemming)**	**Referentiewaarde 2024 o.b.v. begrotingstotaal**
Boxtel	107.265	5.490
Breda	755.636	38.674
Bronckhorst	119.769	6.130
Brummen	60.404	3.092
Brunssum	114.161	5.843
Bunnik	37.590	1.924
Bunschoten	55.644	2.848
Buren	75.545	3.866
Capelle aan den IJssel	268.776	13.756
Castricum	81.440	4.168
Coevorden	119.667	6.125
Cranendonck	61.039	3.124
Culemborg	97.850	5.008
Dalfsen	78.040	3.994
Dantumadiel	64.726	3.313
De Bilt	114.501	5.860
De Fryske Marren	155.747	7.971
De Ronde Venen	107.447	5.499
De Wolden	60.746	3.109
Delft	460.877	23.588
Den Haag	3.110.187	159.182
Den Helder	229.422	11.742
Deurne	103.044	5.274
Deventer	459.872	23.537
Diemen	96.146	4.921
Dijk en Waard	274.449	14.046
Dinkelland	71.807	3.675
Doesburg	39.262	2.009
Doetinchem	255.032	13.053
Dongen	66.806	3.419
Dordrecht	688.872	35.257
Drechterland	48.592	2.487
Drimmelen	69.512	3.558
Dronten	128.656	6.585
Druten	55.504	2.841
Duiven	72.859	3.729
Echt-Susteren	95.795	4.903
Edam-Volendam	103.254	5.285
Ede	430.249	22.020
Eemnes	32.026	1.639
Eemsdelta	354.090	18.123
Eersel	52.263	2.675
Eijsden-Margraten	66.992	3.429
Eindhoven	1.098.425	56.218
Elburg	66.381	3.397
Emmen	438.885	22.462

Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2024 (bedragen x €1.000)		
Gemeente	**Begrotingtotaal 2023 (na bestemming)**	**Referentiewaarde 2024 o.b.v. begrotingstotaal**
Enkhuizen	62.593	3.204
Enschede	810.926	41.504
Epe	116.573	5.966
Ermelo	88.223	4.515
Etten-Leur	144.620	7.402
Geertruidenberg	63.905	3.271
Geldrop-Mierlo	125.077	6.402
Gemert-Bakel	92.185	4.718
Gennep	57.017	2.918
Gilze en Rijen	88.956	4.553
Goeree-Overflakkee	147.666	7.558
Goes	157.226	8.047
Goirle	68.407	3.501
Gooise Meren	156.887	8.030
Gorinchem	162.908	8.338
Gouda	374.437	19.164
Groningen	1.190.501	60.931
Gulpen-Wittem	43.257	2.214
Haaksbergen	67.515	3.455
Haarlem	678.712	34.737
Haarlemmermeer	511.858	26.197
Halderberge	93.247	4.772
Hardenberg	206.211	10.554
Harderwijk	187.431	9.593
Hardinxveld-Giessendam	48.870	2.501
Harlingen	68.032	3.482
Hattem	31.289	1.601
Heemskerk	117.086	5.993
Heemstede	73.718	3.773
Heerde	52.769	2.701
Heerenveen	200.744	10.274
Heerlen	452.253	23.147
Heeze-Leende	39.025	1.997
Heiloo	67.113	3.435
Hellendoorn	103.419	5.293
Helmond	426.139	21.810
Hendrik-Ido-Ambacht	102.469	5.244
Hengelo	347.429	17.782
Het Hogeland	178.891	9.156
Heumen	45.494	2.328
Heusden	145.507	7.447
Hillegom	57.826	2.960
Hilvarenbeek	44.882	2.297
Hilversum	311.043	15.919
Hoeksche Waard	220.676	11.294

Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2024 (bedragen x €1.000)		
Gemeente	**Begrotingtotaal 2023 (na bestemming)**	**Referentiewaarde 2024 o.b.v. begrotingstotaal**
Hof van Twente	98.438	5.038
Hollands Kroon	130.368	6.672
Hoogeveen	216.769	11.094
Hoorn	282.192	14.443
Horst aan de Maas	127.942	6.548
Houten	139.262	7.128
Huizen	115.046	5.888
Hulst	82.062	4.200
IJsselstein	93.546	4.788
Kaag en Braassem	70.178	3.592
Kampen	168.565	8.627
Kapelle	43.760	2.240
Katwijk	201.822	10.329
Kerkrade	191.762	9.815
Koggenland	78.874	4.037
Krimpen aan den IJssel	94.039	4.813
Krimpenerwaard	162.534	8.319
Laarbeek	69.403	3.552
Land van Cuijk	263.687	13.496
Landgraaf	138.397	7.083
Landsmeer	25.426	1.301
Lansingerland	207.210	10.605
Laren	28.785	1.473
Leeuwarden	649.178	33.225
Leiden	601.697	30.795
Leiderdorp	75.860	3.883
Leidschendam-Voorburg	264.271	13.526
Lelystad	326.634	16.717
Leudal	94.972	4.861
Leusden	77.264	3.954
Lingewaard	118.640	6.072
Lisse	64.979	3.326
Lochem	89.583	4.585
Loon op Zand	65.264	3.340
Lopik	37.577	1.923
Losser	71.345	3.651
Maasdriel	63.552	3.253
Maasgouw	68.411	3.501
Maashorst	178.060	9.113
Maassluis	112.831	5.775
Maastricht	571.925	29.272
Medemblik	125.664	6.432
Meerssen	53.952	2.761
Meierijstad	281.456	14.405
Meppel	123.338	6.313

Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2024 (bedragen x €1.000)		
Gemeente	**Begrotingtotaal 2023 (na bestemming)**	**Referentiewaarde 2024 o.b.v. begrotingstotaal**
Middelburg	193.820	9.920
Midden-Delfland	51.493	2.635
Midden-Drenthe	94.204	4.821
Midden-Groningen	254.616	13.031
Moerdijk	124.013	6.347
Molenlanden	119.150	6.098
Montferland	109.145	5.586
Montfoort	33.241	1.701
Mook en Middelaar	19.492	998
Neder-Betuwe	71.803	3.675
Nederweert	51.422	2.632
Nieuwegein	247.297	12.657
Nieuwkoop	90.610	4.637
Nijkerk	149.788	7.666
Nijmegen	991.332	50.737
Nissewaard	343.534	17.582
Noardeast-Fryslân	178.761	9.149
Noord-Beveland	31.332	1.604
Noordenveld	97.966	5.014
Noordoostpolder	162.323	8.308
Noordwijk	160.365	8.208
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	63.460	3.248
Nunspeet	76.501	3.915
Oegstgeest	70.928	3.630
Oirschot	48.807	2.498
Oisterwijk	88.990	4.555
Oldambt	169.593	8.680
Oldebroek	85.629	4.383
Oldenzaal	105.064	5.377
Olst-Wijhe	51.229	2.622
Ommen	64.104	3.281
Oost Gelre	82.706	4.233
Oosterhout	174.125	8.912
Ooststellingwerf	80.986	4.145
Oostzaan	26.141	1.338
Opmeer	44.042	2.254
Opsterland	84.410	4.320
Oss	380.639	19.481
Oude IJsselstreek	128.104	6.556
Ouder-Amstel	43.577	2.230
Oudewater	29.053	1.487
Overbetuwe	121.214	6.204
Papendrecht	95.952	4.911
Peel en Maas	115.785	5.926
Pekela	50.633	2.591

Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2024 (bedragen x €1.000)		
Gemeente	**Begrotingtotaal 2023 (na bestemming)**	**Referentiewaarde 2024 o.b.v. begrotingstotaal**
Pijnacker-Nootdorp	172.794	8.844
Purmerend	313.578	16.049
Putten	65.001	3.327
Raalte	124.430	6.368
Reimerswaal	66.195	3.388
Renkum	101.093	5.174
Renswoude	16.803	860
Reusel-De Mierden	37.872	1.938
Rheden	138.020	7.064
Rhenen	53.011	2.713
Ridderkerk	149.258	7.639
Rijssen-Holten	110.774	5.669
Rijswijk	228.607	11.700
Roerdalen	61.406	3.143
Roermond	223.203	11.424
Roosendaal	283.184	14.494
Rotterdam	4.354.413	222.862
Rozendaal	4.960	254
Rucphen	72.586	3.715
Schagen	158.052	8.089
Scherpenzeel	26.761	1.370
Schiedam	368.982	18.885
Schiermonnikoog	9.362	479
Schouwen-Duiveland	142.543	7.295
's-Hertogenbosch	809.745	41.443
Simpelveld	29.507	1.510
Sint-Michielsgestel	76.056	3.893
Sittard-Geleen	400.334	20.489
Sliedrecht	69.019	3.532
Sluis	95.097	4.867
Smallingerland	213.451	10.925
Soest	151.116	7.734
Someren	56.116	2.872
Son en Breugel	46.707	2.390
Stadskanaal	133.231	6.819
Staphorst	56.834	2.909
Stede Broec	60.896	3.117
Steenbergen	70.538	3.610
Steenwijkerland	147.966	7.573
Stein	80.283	4.109
Stichtse Vecht	157.195	8.045
Súdwest-Fryslân	315.372	16.141
Terneuzen	192.071	9.830
Terschelling	27.156	1.390

Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2024 (bedragen x €1.000)		
Gemeente	**Begrotingtotaal 2023 (na bestemming)**	**Referentiewaarde 2024 o.b.v. begrotingstotaal**
Texel	69.433	3.554
Teylingen	90.821	4.648
Tholen	79.731	4.081
Tiel	160.337	8.206
Tilburg	1.164.429	59.596
Tubbergen	55.241	2.827
Twenterand	108.184	5.537
Tynaarlo	95.050	4.865
Tytsjerksteradiel	97.147	4.972
Uitgeest	28.225	1.445
Uithoorn	84.393	4.319
Urk	76.030	3.891
Utrecht	1.794.992	91.869
Utrechtse Heuvelrug	136.533	6.988
Vaals	38.344	1.962
Valkenburg aan de Geul	59.965	3.069
Valkenswaard	95.869	4.907
Veendam	125.927	6.445
Veenendaal	227.157	11.626
Veere	81.393	4.166
Veldhoven	168.665	8.632
Velsen	217.947	11.155
Venlo	519.667	26.597
Venray	152.183	7.789
Vijfheerenlanden	183.826	9.408
Vlaardingen	314.520	16.097
Vlieland	10.793	552
Vlissingen	266.744	13.652
Voerendaal	32.542	1.666
Voorne aan Zee*	263.144	13.468
Voorschoten	72.739	3.723
Voorst	67.992	3.480
Vught	100.611	5.149
Waadhoeke	144.179	7.379
Waalre	41.288	2.113
Waalwijk	178.561	9.139
Waddinxveen	118.262	6.053
Wageningen	120.197	6.152
Wassenaar	79.849	4.087
Waterland	47.930	2.453
Weert	183.491	9.391
West Betuwe	153.280	7.845
West Maas en Waal	47.922	2.453
Westerkwartier	189.815	9.715
Westerveld	61.765	3.161

Individuele referentiewaarden EMU-saldo gemeenten 2024 (bedragen x €1.000)		
Gemeente	**Begrotingtotaal 2023 (na bestemming)**	**Referentiewaarde 2024 o.b.v. begrotingstotaal**
Westervoort	44.139	2.259
Westerwolde	103.275	5.286
Westland	388.508	19.884
Weststellingwerf	91.714	4.694
Wierden	72.894	3.731
Wijchen	120.732	6.179
Wijdemeren	61.362	3.141
Wijk bij Duurstede	63.603	3.255
Winterswijk	97.658	4.998
Woensdrecht	59.785	3.060
Woerden	167.108	8.553
Wormerland	45.472	2.327
Woudenberg	35.926	1.839
Zaanstad	686.356	35.128
Zaltbommel	97.349	4.982
Zandvoort	68.091	3.485
Zeewolde	73.035	3.738
Zeist	199.596	10.215
Zevenaar	159.788	8.178
Zoetermeer	452.240	23.146
Zoeterwoude	25.585	1.309
Zuidplas	152.585	7.809
Zundert	59.595	3.050
Zutphen	199.239	10.197
Zwartewaterland	67.331	3.446
Zwijndrecht	160.540	8.217
Zwolle	701.918	35.925
Totaal	**71.632.870**	**3.666.220**

Bijlage 4.4 Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van de jaarrekening 2023 moeten provincies en gemeenten een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening. Dit is ook eerder gecommuniceerd in de IBI-nieuwsbrief. De basis voor deze wijziging vormt de Gemeentewet en de Provinciewet. Voorheen gaf op basis van de Gemeentewet en Provinciewet de controlerend accountant een oordeel over zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Door de wijziging van de Gemeentewet geeft de accountant nog uitsluitend een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening, waarin ook de rechtmatigheidsverantwoording van het college is opgenomen. Dit is geregeld in artikel 213, lid 3, Gemeentewet. Met één uitzondering. De accountant geeft in de controleverklaring wel een direct oordeel of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen (als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet) rechtmatig tot stand zijn gekomen. Artikel 217 van de Provinciewet wordt overeenkomstig aangepast in een verzamelwet.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording betekent dat gemeenten en provincies een rechtmatigheidsverantwoording moeten opnemen in de jaarrekening over het boekjaar 2023. De commissie Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten heeft in de Kadernota rechtmatigheid 2023 in bijlage 1 een modeltekst opgenomen. Deze commissie heeft tevens recent een Q&A over de rechtmatigheidsverantwoording gepubliceerd, met onder meer een ingevuld voorbeeld van een rechtmatigheidsverantwoording en een duiding van het moment waarop de verordening kan worden aangepast.

De *inhoud van de rechtmatigheidsverantwoording* is verder afhankelijk van de afspraken die zijn gemaakt tussen college en raad over rechtmatigheid en die veelal vastliggen in de financiële verordening. De VNG heeft een Model Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) opgesteld, waarin in paragraaf 3 de bepalingen opgenomen zijn over de rechtmatigheidsverantwoording. Voorts heeft de commissie Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) een notitie over de rechtmatigheidsverantwoording gepubliceerd. Ook de VNG en het Interprovinciaal Overleg (IPO) hebben handreiking over de rechtmatigheidsverantwoording het licht laten zien, die in lijn gebracht zijn met de meest recente ontwikkelingen.

Over de *controle van de rechtmatigheidsverantwoording* door de accountant heeft de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) een handleiding geconsulteerd. Tevens zijn de wijzigingen voor het BADO en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geconsulteerd. Naar aanleiding van de consultatie zullen nog enkele technische wijzigingen worden aangebracht. Het gewijzigde BBV en BADO zullen naar verwachting in het voorjaar 2024 in het Staatsblad gepubliceerd worden, waarbij de bepalingen die direct van belang zijn voor de rechtmatigheidsverantwoording, terugwerkende kracht hebben. De handreiking van de NBA zal daarna ook definitief worden uitgebracht.

Indien en voor zover er nog onduidelijkheden bestaan, wordt het volgende opgemerkt:
Omtrent de verantwoording:

- De jaarrekening 2023 moet een rechtmatigheidsverantwoording bevatten.

- Volg het model zoals opgenomen in de Kadernota rechtmatigheid 2023 van de commissie BBV.
- Voor gemeenten kan de aangepaste Model Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) gevolgd worden.
- Fouten en onduidelijkheden met betrekking tot specifieke uitkeringen dienen ook betrokken te worden bij de rechtmatigheidsverantwoording. Dit omdat de besteding van de specifieke uitkeringen zoals verantwoord in de Sisa-bijage ook onderdeel zijn van de jaarrekening. De verantwoording in de SiSa-bijlage blijft bestaan.

Omtrent de controle:

- Op basis van het gewijzigde BBV en BADO wordt onder het opschrift 'Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten' door de controlerend accountant in de controleverklaring aangegeven, dat de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen rechtmatig tot stand zijn gekomen. In het accountantsverslag van bevindingen blijft de accountant de tabel van fouten en onzekerheden opnemen.
- Alleen de bepalingen die direct van belang zijn voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in het BADO, zullen terugwerkende kracht krijgen. Dit betekent concreet dat:
    - de materialiteit waarmee de accountant de gehele jaarrekening controleert vooralsnog onveranderd blijft, namelijk 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden. Pas op een later moment zal de goedkeuringstolerantie van 2% van de omvangsbasis gaan gelden.
    - de omvangsbasis voor de materialiteit vooralsnog berekend wordt inclusief de toevoegingen aan de reserves. Pas op een later moment zal dit exclusief de toevoegingen aan de reserves worden.

Deze brochure is een uitgave van:
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BFR/Bekostiging Binnenlands Bestuur
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag

December 2023